

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Освітня програма	50461 Правнича діяльність
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	081 Право

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	50461
Назва ОП	Правнича діяльність
Галузь знань	08 Право
Спеціальність	081 Право
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Обрусна Світлана Юріївна, Дем`янченко Анастасія Сергіївна, Рябовол Лілія Тарасівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	07.03.2023 р. – 09.03.2023 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://knu.ua/pdfs/official/accreditation/081/2022-2023/50461-legal-activity.pdf
Програма візиту експертної групи	https://knu.ua/pdfs/official/accreditation/081/2022-2023/50461-Program-of-expert-visits.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Мета ОП узгоджується із місією та стратегією ЗВО. Гарант ОП підтримує зворотній зв'язок з роботодавцями, дослухається до їх рекомендацій. У ЗВО загалом ефективне студентське самоврядування, яке бере участь у врегулюванні конфліктних ситуацій між студентами на викладачами, зокрема у разі несправедливого оцінювання. Однак на ОП Правнича діяльність здобувачі долучаються до самоврядування лише на рівні старост академічних груп. Здобувачі на ОП (на двох курсах – 110 осіб) не представлені у структурах ЗВО, де мають бути представлені студенти. За свідченнями здобувачів та НПП, на ОП враховують потреби та інтереси студентів. Так, здобувачі освіти на цій ОП висувують високі вимоги до НПП, які у них викладають, на зустрічі було наведено приклад, коли вони звернулися до адміністрації ІПО з проханням замінити викладача, який не пов'язував у навчанні теорію з практикою. Їх прохання було задоволено. Навчання і викладання на ОП організовується з використанням активних та практичних методів і технологій. Система оцінювання, розроблена й закріплена в робочих програмах навчальних дисциплін, зокрема деталізовані критерії оцінювання, забезпечують прозорість та зрозумілість для студентів процедур контролю. У ЗВО популяризується академічна доброчесність, в локальних актах закріплено механізми протидії академічному плагіату. Робота із веб-сайтом КНУТШ та ІПО зокрема засвідчила, що деякі акти потребують оновлення. Інформації про попередні проекти ОП Правнича діяльність та їх обговорення/результати обговорення на сайті ІПО не викладено. За результатами аналізу зауважень та рекомендацій, викладених у Звітах ЕГ та Висновках ГЕР з попередніх акредитацій ОП у ЗВО за різними спеціальностями можна зробити висновок, що деякі з них мають системний характер, стосуються різних ОП, зокрема щодо реалізації моделі вибірковості, оформлення робочих програм та планів, форми індивідуального навчального плану.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

ЗВО має потужну матеріально-технічну базу, необхідну й достатню для ефективно організації освітньої діяльності на ОП (за винятком відсутності єдиної платформи для навчання), для забезпечення усіх потреб здобувачів вищої освіти. У ЗВО створено комфортне середовище для учасників освітнього процесу. Переважна більшість НПП мають статті у виданнях, які індексуються у наукометричних БД Scopus і WoS, що разом із наявністю у них статей у вітчизняних фахових виданнях, монографій, розділів у монографіях за останні роки характеризує їх як активних дослідників. Переважна більшість викладачів на ОП є науковими керівниками та/або опонентами/ рецензентами дисертацій, членами редколегій наукових фахових видань, що свідчить про їх обізнаність з актуальними питаннями у відповідній сфері. Практично всі НПП, які залучені до проведення аудиторних занять на ОП, поєднують науково-педагогічну та професійну правничу діяльність, що дозволяє їм в освітньому процесі на ОП глибше інтегрувати теорію і практику, робити акцент на формування у здобувачів освіти актуальних практичних умінь та навичок, використовувати конкретні кейси з практики, найновішу судову практику, що загалом сприяє у підвищенні ефективності навчання й викладання на ОП щодо формування компетентностей та результатів навчання.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Обсяг ОП 2021(180 кредитів) не відповідає вимогам Стандарту 2018 щодо факт обсягу. Процедура перезарахування дисциплін/кредитів на етапі вступу на ОП – непрозора, незрозуміла зокрема для здобувачів. Неможна стверджувати, що ОК перезараховані на етапі вступу забезпечують ЗК й відповідні ПРН. СК та відповідні ПРН ці ОК не забезпечують. На ОП (і 2021, і 2022) лише 90 кредитів забезпечують формування СК і відповідних ПРН – менше половини нормативного обсягу ОП. Обсяг ВД на ОП 30 кр – 25% від тих 120 кр, які вивчаються на ОП, а не перезараховуються. Це не відповідає п.15 ч.1 ст.62 ЗУ Про ВО, згідно з яким на ВД має бути 25% від загальної кількості кредитів ЄКТС для цього рівня ВО, для бакалавра – 60 кр. ВД на ОП представлені переліками/блоками, які містять проф орієнтов дисципліни що обмежує відповідне право здобувачів та є лише одним з підходів до забезпечення вибірковості, що закріплені в локальних актах ЗВО. Навантаження за роками й семестр навчання на ОП розподілене нерівномірно. ОП 2021 не відповідає вимозі Стандарту 2018, ОП 2022 – Стандарту 2022 щодо умов/передумов вступу. Правила визнання РН отриманих здобувачами в інших ЗО під час набуття освіти попередньо, що є передумовою вступу на ОП, у ЗВО не визначені чітко. СК і ПРН щодо міжнародного та європейського права практично не забезпечені обов'язковими ОК. У переліках основної літератури в Робочих програмах рекомендовано навч літературу 2006-2015 років видання, що не містять актуальних наук досягнень та сучасних практик. В ІПО немає єдиної платформи для навчання он лайн. У деяких НПП недостатньо підтверджена академ відповідність до ОК, які вони забезпечують. Тематика підвищ кваліфікації деяких викладачів на ОП не дотична до проблематики ОК які вони забезпечують. Серед заходів з підвищення кваліфікації що їх пропонує ІПО не передбачено заходів щодо оновлення/ розширення знань з правничого фаху. Рекомендуємо: Увідповіднити ОП до вимог Стандарту. Оперативно (у квітні 2023) розробити відповідний проект ОП або переглянути доцільність/ можливість функціонування цієї ОП. Увідповіднити Правила прийому на ОП Правнича діяльність до вимог Стандарту для бакалаврського рівня (щодо передумов вступу, перехарахування кредитів) та Порядку прийому на навчання. Під час перегляду ОП доповнити її зміст обов'язков ОК, які б забезпечили СК5 та ПРН8 в частині міжнар приватн права, СК6 та ПРН4 щодо права ЄС. Рекомендовані у Робочих програмах переліки основн літератури оновити за рахунок актуальних видань, в яких враховано наукові досягнення та сучасні практики у правничій галузі. Упродовж 2023 року НПП, в яких недостатньо забезпечена академ відповідність – опублікувати статті у наукових фахових виданнях та пройти підвищ кваліфікації до тематики ОК яку забезпечують. ІПО розробити тематику

заходів з підвищ кваліфікації щодо оновлення й розширення знань з правничого фаху, таким чином створити умови для викладачів юридичних дисциплін підвищувати кваліфікацію у КНУ. Запровадити в ІПО єдину платформу для он лайн навчання.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Мета ОП – підготувати фахівців з права, які володіють належними компетентностями, необхідними для розуміння природи і функцій права, змісту його основних правових інститутів, застосування права, а також меж правового регулювання різних суспільних відносин (<http://www.ipe.knu.ua/osvitni-programy.html>). Мета ОП узгоджена із місією та стратегією ЗВО, передбаченою п. 2.1. Статуту – підготовка висококваліфікованих і конкурентноспроможних на національному і міжнародному ринку праці фахівців для освітніх та наукових установ, органів державної влади та управління, установ, організацій, підприємств усіх форм власності за всіма рівнями вищої освіти..., утвердження національних, культурних і загальнолюдських цінностей, а також Стратегічним планом розвитку Університету на період 2018-2025 р., (<https://knu.ua/pdfs/official/Development-strategic-plan-22-12-12.pdf>). У ОП акцентовано увагу на її низці особливостей, зокрема підготовка здобувачів на базі іншої вищої освіти, орієнтованість на практичну підготовку та розвиток фахових компетентностей. Така підготовка фахівців має забезпечити їхні можливості обіймати посади у різних сферах юридичної практичної діяльності та вирішувати юридичні справи з різних галузей права. Під час зустрічей у фокус-групах (роботодавці, рецензенти ОП, здобувачі) було відзначено як особливість та позитивну сторону ОП, її практико-орієнтованість.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Під час акредитаційної експертизи з'ясовано, що в ході формулювання цілей та визначення програмних результатів навчання за ОП враховано позиції та потреби стейкхолдерів. Зокрема, під час інтерв'ювання роботодавці підтвердили, що вони ознайомлені із ОП, долучалися до її обговорення та подавали свої пропозиції у формі рецензій, що розміщені на офіційному сайті ІПО КНУТШ (рубрика освітні програми <http://www.ipe.knu.ua/osvitni-programy.html>). Зокрема, начальник відділу правового забезпечення апарату Вищого антикорупційного суду А. Брінцев висловлював пропозиції щодо наповнення контенту ОП матеріалами міжнародних практик в сфері права та викладання дисциплін іноземною мовою. За ОП це ОК 20 «Міжнародний захист прав людини / International Human Rights Protection» (викладається іноземною мовою). Також було подано пропозиції щодо посилення практичної складової ОП (О. Браніцький, керуючий Адвокатського бюро «Олександра Браніцького») - ОК 22 «Практика у сфері права»; посилення уваги до опанування процесуальних норм і формування відповідних практичних умінь і навичок (прокурор Києво-Святошинської окружної прокуратури О. Павлюк) – враховано у межах вивчення ОК 9 Кримінально-процесуальне право, ОК 14 Цивільно-процесуальне право, ОК 13 Адміністративно-процесуальне право, ВК Складання процесуальних документів. Таку ж інформацію було підтверджено під час співбесіди із гарантом ОП. У СО ЗВО охарактеризовано долучення до формування цілей та ПРН ОП академічної спільноти шляхом залучення до обговорення ОП НПП, які викладають на ОП, вивчення досвіду інших ЗВО, рецензування ОП представниками академічної спільноти інших ЗВО, що було підтверджено під час інтерв'ювання НПП, гаранта програми. Рецензії представників академічної спільноти, розміщені на сайті ЗВО (<http://www.ipe.knu.ua/osvitni-programy.html>), зокрема О. Ярої, д. ю. н., проф., декана юридичного факультету НУБІП України, А. Мусієнко, к.ю.н., доц. завідувачки кафедри кримінального права носять позитивний характер та не містять пропозицій, рекомендацій чи зауважень до ОП в частині формулювання цілей та ПРН. Експертна група з'ясувала, що проводяться опитування здобувачів щодо тестування якості ОП та обговорення проекту змін та доповнень до ОП (<https://drive.google.com/file/d/1ubg6kOQxVTb8ho-5WpZToSI--rTHbeh4/view>). Також в ході інтерв'ювання здобувачі підтвердили, що знають про можливість усно (письмово) надавати свої побажання щодо удосконалення ОП гаранту, органам студентського самоврядування. Але висловлені побажання здобувачів не стосувалися безпосередньо формування цілей і ПРН ОП, а стосувалися посилення практичної складової ОП, окремих ОК, форм і методів навчання. ЕГ не отримала від ЗВО інших письмових документів, що засвідчили б інші форми участі стейкхолдерів у обговоренні ОП, визначені її цілей та ПРН.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Тенденції розвитку спеціальності та ринку праці визначають цілі ОП, що відображені у її меті, програмні результати навчання (ПРН 18, 19, 20) та загальні (ЗК 3, 12, 13, 14) і спеціальні компетентності (СК 1,3,7,8). На основі аналізу відомостей про самооцінювання ОП та інтерв'ювання фокус-груп ЕГ з'ясовано, що під час її розробки було враховано досвід зарубіжних університетів (Вармінсько-Мазурський університет в Ольштині (Республіка Польща), Краківський педагогічний університет (Республіка Польща), Університет імені Лазарського (Варшава, Польща); споріднених освітніх програм вітчизняних ЗВО (ННІ права КНУТШ, Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана, Київського національного торговельно-економічного університету.) Зокрема, акцентовано увагу на порівнянні навчальних планів, програмних результатів навчання. Як свідчить аналіз ОП та опитування у різних фокус-групах, галузевий контекст враховано шляхом акцентування уваги на загальних уміннях і навичках у галузі права. Регіональний контекст простежується як у сформованих окремих програмних результатах навчання (ПРН 3-9,14,17), так і, як підтверджує інтерв'ювання здобувачів, у їх запитах, пов'язаних із їхнім майбутнім працевлаштуванням чи зайняттям певною професійною діяльністю.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня, галузь знань 08 «Право», спеціальності 081 «Право» / Наказ МОН України від 20.07.2022 р. № 644. У зв'язку із цим було затверджено чергову редакцію ОП (05 вересня 2022 року, протокол №1) та введено в дію наказом ректора від 19 вересня 2022 року №504-32. (<https://drive.google.com/file/d/1fNMqOZR7wMkuvLE1q5UrXcJ3rQ-MpPJk/view>). ПРН ОП відповідають результатам навчання, запропонованим стандартом вищої освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

ОП має чітко сформовану мету, що узгоджується із місією і стратегією ЗВО. До формування цілей та визначення результатів навчання було залучено широке коло стейкхолдерів та враховано їх пропозиції. Цілі та ПРН ОП сформовано із урахуванням тенденцій розвитку ринку праці, досвіду вітчизняних та зарубіжних ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

На офіційному сайті ЗВО висвітлено опитування якості ОП лише окремих стейкхолдерів (здобувачі). ЕГ рекомендує проводити такі опитування для інших категорій стейкхолдерів (роботодавці, випускники), оцінка ОП яких буде корисна щодо визначення її відповідності запитам і вимогам ринку праці.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Освітня програма має чітко сформульовані цілі, що відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти. Під час формування цілей на ПРН враховано тенденції розвитку ринку праці, досвід вітчизняних та зарубіжних ЗВО. До формування цілей та визначення результатів навчання залучено широке коло стейкхолдерів та враховано їх пропозиції. В результаті аналізу відповідності ОП критерію 1, ЕГ встановила відсутність критичних недоліків.. ОП загалом відповідає критерію 1.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

081 Право віднесено до Переліку спеціальностей, здобуття ступеня освіти з яких необхідне для доступу до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання (наказ МОНУ від 22.05.2020 №673 file:///C:/Users/User/Downloads/5ef078ac5d9bb558374203.pdf) для вироблення єдиного підходу щодо доступу до правничої професії. Чітке дотримання вимог Стандарту наразі є обов'язковим. Обсяг ОП 2021 – 180 кр, передумови – бакалавр, магістр/спеціаліст будь яких спеціальностей, що не відповідає чинному на той час Стандарту (<http://surl.li/fhsag>), вступ за яким передбачено лише на базі повної загальної середньої освіти, а обсяг ОП – 240 кредитів ЄКТС. Передумови вступу на ОП 2022 ті самі, що не відповідає Стандарту 2022 (<http://surl.li/dhsen>). В ОП 2021 термін навчання 2 роки з можливістю перезарахувати 60 кр, у Переліку ОК вказано обсяг ОП 120 кредитів. В ОП 2022 вказано 4 роки з можливістю перезарахування 120 кредитів і скороченням навчання до 2 років. Реально термін навчання на ОП 2 роки (підтверджено на усіх зустрічах) і перезарах 120 кр. В ОП 2021 не вказано які НД перезарах. В ОП 2022 вміщено ОК24-42 (загальні) саме які як зазначили на зустрічі з гарантом, адмін і доп персоналом перезарах, водночас на цих зустрічах вказували, що немає чіткого переліку таких НД, їх назви можуть відрізнитися а ЗВО виходить з того які компетентності і ПРН вони забезпечують. Конкретних прикладів перезарахованих НД щодо здобувачів з різними попередніми рівнями освіти та спеціальностями на питання і запит ЕГ надано не було. З'ясувати, які компетентності та ПРН забезпечують перезараховані НД неможливо. Здобувачі вказали що не знають які НД їм перезарах, деякі зазначили, оскільки їх попередня спеціальність мінімально або ніяк не пов'язана з правом, якщо їм і перезарах то мінім кількість НД. Отже, перезараховані НД (ОП 2021 – 60 кр, ОП 2022 – 120 кр) не забезпечують ФК та відповідні ПРН, оскільки не пов'язані з правом. На зазначених зустрічах також вказували, якщо у дипломі про попередню освіту обсяг на певну НД відрізнявся від обсягу в ОП, студенти доскладали/ ліквідували цю різницю, що ще більш ускладнює можливість встановлення ступеня забезпечення принаймні ЗК які очевидно можуть бути забезпечені деякими загальними НД. Обсяг ОК які вивчаються на ОП – 120 кр, з яких – 30 ВД які не мають забезпечувати компетентності та ПРН. Таким чином, ФК та відповідні ПРН на ОП забезпечуються ОК в обсязі 90 кр, що становить менше половини нормативного обсягу для бакалавр рівня, інші 150 кр забезпечують лише ЗК. На ОП порушена норма щодо обсягу ВД. Згідно з п.15 ч.1 ст.62 ЗУ Про ВО має бути 25% від загальної кількості кредитів ЄКТС для даного рівня ВО. Для бакалавр ОП це має становити – 60 кр, на ОП – 30, що становить 25% від 120 кредитів які вивчаються на ОП. На зустрічах зазначалося що пере зараховуються лише обов'язкові НД.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

В ОП 2021 перезараховувалося 60 кр (перелік таких НД відсутній) в ОП 2022 – 120 кр (їх перелік в ОП є, це – загальні дисципліни але незрозумілий підхід до його компонування). Отже не можна стверджувати що вони забезпечують формування конкретних ЗК. Фахові компетентності та відповідні ПРН ними не забезпечується. В НП чітко вказано термін навчання 2 роки. СЛС в ОП2021, 2022 дозволяє лише здогадуватися про структуру ОП за роками й семестрами навчання, зв'язки між ОК не продемонстровано (на запит – не уточнено). На зустрічі здобувачі вказували що бажано спочатку вивчати теоретичні НД а потім галузі права (у них було інакше). ОК в НП презентовано двома циклами – обов'язкові (90 кр) та вільного вибору (30 кр). ВД згруповані у 6 переліків/блоків по 3 дисципліни в кожному. 1-3-й блоки по 3 кредити на дисципліну, 4-6-й переліки – по 7 кредитів на дисципліну. Відповідною ОК не забезпечено СК5 в частині «Здатність застосовувати норми та інститути ... міжнародного приватного права» та відповідний РН 8, у рамках ОК Цивільне право відповідні питання також не передбачено до розгляду. Не забезпечується СК6 Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України. Лише у зміст ОК Конституційне право України уведено Модуль 7 та 8 щодо конст засад народовладдя та здійсн держ влади в заруб країнах, вивчення яких винесено на самостійне опрацювання. На ОП немає ОК для забезпечення СК9 Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності. Передбачена до перезарахування ОК42 Основи інформатики і комп техніки не забезпечує спеціальні вміння СК9 та РН15 Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і БД та РН16 Використовувати комп'ютерні програми, необхідні у правничій діяльності. Не забезпечено РН4 Знати та розуміти основи права ЄС. На ОП не передбачено вивчення іноземної мови. ОК24 Іноземна мова (20 кр) як зазначили на зустрічах з допоміжним та адміністративним персоналом перезараховується, за умови меншого обсягу кредитів у вступника за попередньою освітою – «доздається». На ОП є ОК20 Міжнародний захист прав людини (англійською мовою, 3 кр), чого навряд чи достатньо для забезпечення РН10 Вільно спілкуватись .. іноземною мовами як усно, так і письмово, із застосуванням правничої термінології. У зв'язку з відсутністю на ОП денної форми навчання неможливо встановити чи відповідає ОП вимозі Стандарту 2022 Розділ X «Додаткові вимоги...» (<http://surl.li/cslqp>) що «Заочна форма здобуття ВО для бакалавр рівня ВО за спеціальн 081 Право забезпечується в обсязі не менше ніж 1/6 годин аудиторн (контактн) навантаження з НД від запланован кредитів (ЄКТС)».

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Встановлювати відповідність НД, які перезараховуються в обсязі 120 кредитів не є доцільним, тим більше, що їх назви та й зміст, як зазначали на зустрічах з адміністративним та допоміжним персоналом, можуть/може відрізнятись. Обов'язкові ОК (90 кредитів), які вивчаються на ОП є фаховими юридичними, отже, в цій частині зміст ОП відповідає предметній області, визначеній у Стандарті першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 081 Право. Згідно зі Стандартом, об'єктом вивчення є: право як соціальне явище, а вивчення права та його джерел ґрунтується на правових доктринах, цінностях і принципах, в основі яких покладені права та основоположні свободи людини. Теоретичний зміст предметної області становлять знання про: основи поведінки індивідів і соціальних груп; творення права, його тлумачення та застосування; правові цінності, принципи, а також природа і зміст правових інститутів, етичні стандарти правничої професії. Зміст ОК01-23 є у межах об'єкта вивчення та розкривають теоретичний зміст предметної області із заувагою щодо необхідності уведення ОК або уведення у зміст дисциплін, наявних в ОП, розділів/тем щодо забезпечення теоретичного змісту в частині «етичні стандарти правничої професії». Мета ОП – «Підготовка фахівців з права, які володіють належними компетентностями, необхідними для розуміння природи і функцій права, змісту його основних правових інститутів, застосування права а також меж правового регулювання різних суспільних відносин» узгоджується із цілями навчання, визначеним у Стандарті. Ними є – «набуття здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі у сфері права з розумінням природи і змісту основних правових інститутів, а також меж правового регулювання різних суспільних відносин».

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

На ОП не дотримано норму щодо обсягу ВД. Згідно з п.15 ч.1 ст.62 ЗУ Про ВО на дисципліні вільного вибору здобувача має бути 25% від загальної кількості кр ЕКТС для цього рівня ВО. Для бакалавр ОП це має становити – 60 кр, на ОП – 30, що становить 25% від 120 кр які вивчаються на ОП. На зустрічах зазначалося що перезарахов лише обов'язкові НД. ВД в НП згруповані у 6 переліків/блоків по 3 дисципліни в кожному. 1-3-й блоки по 3 кр на дисц, 4-6-й – по 7 кр. Здобувач може обрати з блоку одну дисц, кожна з яких вивчається у двох семестрах. За роками і семестрами навчання вони розміщені так: 2 семестр – 1-2-й вибіркові блоки; 3 семестр – блок 3; 4 семестр – блоки 4-6. Здобувачі вказали, що процедура вибору їм зрозуміла, деталі пояснюють методисти. Вступники 2021 року мали змогу обирати оф лайн у ЗВО в паперовому форматі. Є можливість обирати шляхом заповнення гул-форми (https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScjleHq3dTifl3MTptANDrbJ9bszsjbUJvMHOqByvo_eH_6A/viewform) доступної для здобувача за його логіном/ паролем. Випускники вказали, що були приклади коли ВД обиралися шляхом голосування у групі, більшістю голосів аби набрати необхідну кількість слухачів. Всі переліки/блоки містять професійно орієнтовані дисц. Здобувачі вказали що їх задовольняє такий підхід, це дозволяє їм поглибити свої правові знання, вміння. Однак, він обмежує право здобувача закріплене в Положенні про організацію ОП у КНУ <http://surl.li/cuuno> відповідно до п.9.4.2 якого «Здобувач освіти має можливість вибору: •із вибірк складової НП ОП, на якій студент навчається (спец блок дисциплін, що спрямований на поліпшення здатності до працевлашт за обраним фахом; одночас вибір певної кількості дисциплін із пакету; вибір однієї дисц із переліку); •із вибірк складової НП іншої ОП того самого ОР; •із блоку обов'язк дисциплін іншої ОП того самого ОР; •із вибірк складової НП іншої ОП іншого ОР (вибір із Каталогу курсів); •НД в іншому ЗВО за реалізації студентом права на академічну мобільність». На цій ОП студентам створено умови для реалізації цього права лише за першим варіантом. Це чітко закріплено у самій ОП та НП. П.9.5 Положення про організацію ОП у КНУ унормує питання щодо Індивідуального навчального плану. У ньому мають бути закріплені всі види навч навантаж (обов'язк дисц, курсові роботи/проекти), практики з РПН, а також обрані студентом при реалізації права вільн вибору) (п.9.5.2). Здобувачі вказали, що не знають про такий план. На запит ЕГ надати декілька ІНП було надано залікові книжки які одночасно є ІНП. У відповідь на цей запит ЗВО також зазначили: «В ІНП відображаються лише ті компоненти, що здобувач опанував на ОП». Однак, на ОП здобувач опанує лише 120 кредитів. У плані доцільно відображати й ті НД, які перезарах (саме це на цій ОП насамперед передбачає студентоцентристський підхід). Крім того, у додатку до диплому випускника необхідно вказати ОК в обсязі 240 кр. з відповідними балами/оцінками (п 4 Форми додатка до диплома європейського зразка <http://surl.li/firdj>).

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОП не відповідає вимогам Стандарту в частині практичної підготовки. В ОП 2021 – ОК22 Практика виробнича 6 кр, за Стандартом 2018 має бути не менше 10 кр. В ОП 2022 – ОК 22 Практика у сфері права (6 кр) та ОК 23 Практика в судах ..(6 кр), що разом становить 12 кредитів і не відповідає Стандарту 2022, відповідно до якого практика має становити не менше 15 кр. Перезарахування практики (що передбачено на ОП) не відповідає Стандарту, яким встановлено чіткі вимоги до баз та змісту практики. Це має бути «практика у сфері права, зокрема, на базі юридичних служб органів місцевого самоврядування, органів законодавчої та виконавчої влади, підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, нотаріату, юридичних клінік ЗВО». На зустрічі з доп персоналом керівник Юридичної клініки КНУ зазначив, що Юрклініка не використовується як база практики ні на цій, ні на інших правничих ОП, проте, такий варіант організації практики передбачений як Стандартом, так і Типовим положенням про Юрклініку ЗВО України <http://surl.li/cfmfj> відповідно до п.1.1 якого, Юридична клініка створюється як база для практичного навчання і проведення навчальної практики студентів старших курсів. В ОП

2021 передбачено ОК22 Практика виробнича, яка проводиться у 4 семестрі (січень-лютий). Її навчальна та робоча програми доступні на сайті ЗВО <http://surl.li/fiqlx> У Пояснювальній записці до Програми викладено загальний перелік можливих баз практик по ЗВО, варто уточнити цей перелік у контексті вимог Стандарту. У Програмі зазначено, що Практика проводиться перед виконанням кваліфікаційної роботи, однак такої роботи на ОП не передбачено. На запит ЕГ надано пакети звітної документації з практики. ЕГ також надала запит щодо програм практик за ОП 2022 зокрема щодо ОК22 Практика у сфері права яка передбачена у другому семестрі 2022-2023н.р. і її Програма мала би бути затверджена. Ця програма чи Наскрізна програма практики передбачена Положенням про проведення практики студентів ЗВО України (<http://surl.li/ctwnn>) (згідно з п.1.5 якого саме на основі наскрізної програми розробляються робочі прогм відповідних видів практики) не були надані. Невідповідність ОП в частині обсягу практичної підготовки ускладнює досягнення компетентностей та ПРН визначених у Стандарті та ОП. НПП вказали що застосовують практичні методи навчання, кейси. Здобувачі підкреслили що задоволені глибоким поєднанням теорії з практикою у процесі навчання. Роботодавці зазначили, що готові приймати на практику (зокрема стажування, яке однак не передбачено на ОП) здобувачів цієї ОП, рекомендують і надалі підсилювати увагу щодо формування при вивченні тих чи інших дисциплін практичних умінь та навичок здобувачів освіти. У Рецензії https://drive.google.com/file/d/1xkl7CwYMtO-GoUY3dEg_cBIolinf6rUd/view роботодавцем зазначено: «мої пропозиції щодо посилення практичної підготовки здобувачів були враховані при перегляді ОПП «Правнича діяльність». Пропозиції роботодавців деталізовано на запит ЕГ (відповідь 17).

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Зміст ОП, як обов'язкові, так і вибіркові дисципліни, дозволяють розвивати у здобувачів ВО soft skills, загальні компетентності, визначені у Стандарті ВО для спеціальності 081 Право першого (бакалаврського) рівня та закріплені в ОП. ЗК 4 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, розвивається під час вивчення усіх НД, коли студенти читають, відповідають усно та письмово. Практично всі професійні (правничі) дисципліни забезпечують такі ЗК: ЗК11 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (особливо Конституційне право України), ЗК12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми, ЗК14. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. Такі ЗК, як: ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології, ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним, ЗК9. Здатність працювати в команді – забезпечуються не стільки змістом, скільки методами і технологіями навчання і викладання, використовуваними в освітньому процесі. Соціальні навички/компетентності розвиваються у здобувачів як у процесі теоретичного навчання, так і під час практичної підготовки. Під час виконання практичних завдань, безпосередньо під час практики у здобувачів формуються ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, а також здатності адаптуватися до нових ситуацій у професійній діяльності, до формування культури мислення та поведінки, до усних та письмових комунікацій у професійному середовищі, вміння залагоджувати конфлікти. У процесі навчання здобувачі виконують навчальний план, працюють за розкладом, вчасно виконують різні види робіт та складають підсумкові форми контролю, таким чином, у них формуються soft skills управляти своїм часом, розуміти важливість дедлайнів.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Відповідний професійний стандарт наразі розробляється.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Термін навчання на ОП – 2 роки. У 1-му семестрі, виходячи із структурно-логічної схеми в ОП, вивчається 5 дисциплін (разом – 17 кредитів), у 2 – 8 дисциплін (з них – дві ВД) (разом – 38 кредитів у т.ч. 6 кредитів практика), у 3-му – 8 дисциплін (з них – одна ВД) (разом – 29 кредитів), у 4 – 6 дисциплін (з них три ВД) (разом – 36 кредитів у т.ч. 6 кредитів практика). У 4-му семестрі також передбачено Атестаційний іспит, кредитів на який не виділено. Така кількість навчальних дисциплін відповідає п.5.2.4 Положення КНУ про організацію освітнього процесу, згідно з яким «Навчальні дисципліни та практики плануються, як правило, в обсязі з і більше кредитів ЄКТС, а їх кількість на навчальний рік не перевищує 16» <http://surl.li/cyuno> однак, навантаження за роками й семестрами навчання на ОП розподілене нерівномірно. Дотримано норму, закріплену у п.5.2.4 того ж Положення, що «Сумарна кількість іспитів і залків (без курсових робіт/проектів і практик за семестр) не може перевищувати 8 (але не більше 5 іспитів на екзаменаційну сесію)». Оскільки на ОП не передбачена денна форма навчання, неможливо встановити чи відповідає ОП вимозі Стандарту 2022 Розділ Х «Додаткові вимоги...» (<http://surl.li/cslqp>) що «Заочна форма здобуття ВО для бакалаврського рівня ВО за спеціальністю 081 Право забезпечується в обсязі не менше ніж 1/6 годин аудиторних (контактних) навантаження з НД від запланованих кредитів (ЄКТС)». Аналіз НП 2022 засвідчив, що серед форм навчання переважають лекційні заняття: ІДПЗК, Історія українського права – 8 годин лекцій, 6 семінарів; Теорія права, Конституційне право, Цивільне процесуальне – 10 годин лекцій, 6 семінарів; Кримінально

процесуальне, Трудове право – 12 годин лекцій, 8 семінарів; Міжнародне публічне право, Адміністративне, Фінансове, Аграрне право, Криміналістика, Міжнародний захист прав людини – 10 годин лекцій, 4 години семінари; Цивільне право – 18 годин лекцій, 12 семінари. Такий підхід не відповідає визначенню в ОП орієнтації (в ОП – «прикладна») та особливостям ОП («орієнтована на практичну підготовку»). Доцільно: планувати не семінарські, а практичні заняття; переглянути розподіл годин на аудиторні заняття щодо збільшення годин на практичні заняття. Тим більше, що, як вказували на зустрічі здобувачі, викладачі переважно не читають лекції як такі, а наводять конкретні ситуації (кейси) та пояснюють їх юридичне вирішення. Саме такий варіант організації навчання задовольняє здобувачів. На фокус-групі вони навели приклад, коли звернулися до керівництва Інституту з проханням замінити їм викладача, оскільки той практично «читає» лекції. Їх прохання було задоволено. Здобувачі не вказували, що перевантажені, зазначали, що викладачі погоджують відтермінування виконання завдань, якщо у цьому виникає необхідність.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти на ОП не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Не виявлено.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Обсяг ОП 2021 (180 кр у т.ч. 60 кр перезараховується) та ОП 2022 (240 у т.ч. 120 кр перезараховується) не відповідає вимогам Стандартів щодо фактичного обсягу. Процедура перезарахування – непрозора, незрозуміла зокрема для здобувачів. Гарант, адміністративний та допоміжний персонал не змогли пояснити цю процедуру під час зустрічей, не вказали однозначно які саме НД перезараховуються та які конкретно компетентності і ПРН забезпечують. В ОП 2022 розміщено перелік таких ОК – 24-42. Це – загальні НД, однак, вони могли і не вивчатися вступниками на цю ОП під час здобуття освіти попередньо (як ОК35 Основи психології, ОК26 Основи екології). Неможна стверджувати, що перезараховані ОК забезпечують загальні компетентності та відповідні ПРН. Фахові компетентності та відповідні ПРН вони не забезпечують. На ОП лише 90 кредитів забезпечують формування фахових компетентностей та відповідних ПРН, що становить менше половини нормативного обсягу ОП, що для бакалаврського рівня становить 240 кр. Обсяг ВД на ОП – 30 кредитів – 25% від тих 120 кр, які не перезараховуються, а вивчаються на ОП. Це не відповідає п.15 ч.1 ст.62 ЗУ Про ВО, згідно з яким на ВД має бути 25% від загальної кількості кредитів ЄКТС для цього рівня ВО, для бакалавра це має становити – 60 кр. На ОП реалізується підхід, згідно з яким, вибіркові дисципліни представлені переліками/блоками, які містять професійно орієнтовані дисципліни, що є лише одним з підходів до забезпечення вибіркової, закріплених в локальних актах ЗВО, та обмежує відповідне право здобувачів. Навантаження за роками й семестрами навчання на ОП розподілене нерівномірно. Рекомендуємо: Увідповіднити ОП Правничу діяльність до вимог Стандарту. Якщо це можливо, оперативно розробити відповідний проект ОП, або переглянути доцільність/ можливість функціонування цієї ОП.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень Е

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Обсяг ОП 2021 не відповідає вимогам законодавства щодо фактичного обсягу. Перезараховані на етапі вступу дисципліни/кредити (в ОП 2022 - це 120 кредитів/ дисциплін соціально-гуманітарного змісту) не забезпечують спеціальні компетентності. Спеціальні компетентності на ОП забезпечують фактично лише 90 кредитів ЄКТС. На ОП не дотримана норма законодавства щодо обсягу вибіркової дисципліни (25% не від загального обсягу ОП, що має становити 60 кредитів, а від 120 кредитів, які вивчаються на ОП і фактично обсяг ВД становить 30 кредитів ЄКТС). ОП не відповідає вимогам Стандарту в частині практичної підготовки. Загалом Освітня програма Правнича діяльність та освітня діяльність за цією програмою значною мірою не відповідають Критерію 2.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому до КНУ у 2022 <http://surl.li/beohn> містять Розділ IV. Правила прийому до Інституту післядипломної освіти КНУ (с. 141-150). У §1 визначено загальні вимоги до рівня освіти вступників на навчання до ІПО для здобуття ОС бакалавра на дві ОП – Практична психологія та Правнича діяльність (Додаток 4.1; С. 149), тобто, для цих двох ОП встановлено однакові умови вступу. Відповідно до §1 на ОП Правнича діяльність приймаються особи, які здобули ОС бакалавра (ступінь магістра, ОКР спеціаліста) за іншою спец. У §3 зазначено, що Вступники для здобуття ступеня бакалавра на цю ОП для участі в конкурсній відборі подають заяви у паперовій формі. Викладено перелік документів, які вступник має подати. Згідно з §4, «Конкурсний відбір для здобуття ступеня бакалавра здійснюється за результатами «письмового вступного випробування у формі тесту, що проводить Інститут. Знання та вміння, продемонстровані вступником на вступні випробування під час вступу на відповідні ОП ступеня бакалавра, оцінюються за 200-бал шкалою. Мінім позитивна оцінка-100 балів. Особи, які набрали менше ніж 100 балів, позбавляються права участі в конкурсі за цією ОП». Хочемо зазначити, що відповідно до Порядку прийому на навчання для здобуття ВО в 2022 <http://surl.li/fjiur> (п.5), «вступне випробування - оцінювання підготовленості вступника до здобуття ВО, що проводиться у формі вступного іспиту для іноземців, індивідуальної усної співбесіди, магістерського комплексного тесту, магістерського тесту навч компет, НМТ, творчого конкурсу, презентації дослідницьких пропозицій чи досягнень, фахового іспиту». Як бачимо, вступне випробування «у формі тесту, що проводить Інститут» не передбачено як таке. У підкритерії 2.1 ми зазначили, що 081 Право віднесено до Переліку спеціальностей, здобуття ступеня освіти з яких необхідне для доступу до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання (наказ МОНУ від 22.05.2020 №673 <file:///C:/Users/User/Downloads/5ef078ac5d9bb558374203.pdf>) для вироблення єдиного підходу щодо доступу до правничої професії, отже, обов'язковим є чітке дотримання вимог Стандарту для першого (бакалавр) рівня ВО галузі знань 08 спец 081 Право. Стандартом 2018 <http://surl.li/fjiwf> передбачено вступ лише «На базі повної ЗСО». Передумови вступу на ОП 2021 «диплом бакалавра інших спеціальностей, диплом магістра, спеціаліста будь-яких спеціальностей», що не відповідає Стандарту 2018. Стандартом 2022 <http://surl.li/dhsen> крім вимоги Стандарту 2018 «На базі повної ЗСО» встановлено «Додаткові вимоги до правил прийому» – «Прийом на навчання для здобуття ВО за першим (бакалаврським) рівнем ВО за спеціальністю 081 Право на основі освітнього ступеня молодшого бакалавра або освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра зі спеціальності 081 Право здійснюється за результатами ЗНО з дотриманням вимог щодо мінімального конкурсного балу». В ОП 2022 передбачено ті ж передумови, що і в ОП 2021, отже ОП 2022 не відповідає Стандартам 2018 та 2022 в частині умов вступу/ правил прийому.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Вимоги до вступників, які висуває ЗВО, дозволяють формувати контингент здобувачів, які вмотивовані до навчання на ОП. Вступники вже мають певний рівень вищої освіти за певною спеціальністю, вони мотивовані й чітко розуміють практичне значення освіти, яку хочуть отримати на цій ОП, їм імпонує можливість отримати юридичну освіту за 2 роки (строк навчання на ОП). У Правилах прийому до КНУ у 2022 <http://surl.li/beohn> для цієї ОП передбачено вступне випробування «Людина і світ». Програма випробування розроблена для ОП з двох галузей знань – 05 Соціальні та поведінкові науки і 08 Право, тобто, для цих ОП передбачаються однакові вихідні (початкові) компетентності, незважаючи на те, що вони належать до різних галузей знань, а спеціальність 081 Право віднесена до Переліку спеціальностей, здобуття ступеня освіти з яких необхідне для доступу до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання. Програма випробування <http://surl.li/fjiju> вміщує 15 тем, переважна більшість з яких філософського спрямування і лише 4 теми стосуються права, при цьому охоплюють практично всі галузі права. Правила прийому на ОП за звітний період не змінювалися, як і передумови вступу на ОП, незважаючи на те, що відбулося прийняття нового Стандарту для бакалаврського рівня ВО у 2022. Правила прийому не враховують особливості ОП за спеціальністю 081. Стандартом 2018 <http://surl.li/fjiwf> передбачено вступ лише «На базі повної загальної середньої освіти», а обсяг ОП 240 кредитів ЄКТС, перезарахування не передбачено. Обсяг ОП 2021 – 180 кредитів, з яких 60 перезараховується. Стандартом 2022 <http://surl.li/dhsen> крім вимоги «На базі повної ЗСО» встановлено «Додаткові вимоги до правил прийому» – «Прийом ... на основі ОС молодшого бакалавра або освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра зі спеціальності 081 Право ... за результатами ЗНО з дотриманням вимог щодо мінімального конкурсного балу». Для цієї категорії вступників у Стандарті встановлено «Максимальний обсяг кредитів ЄКТС, що може бути перезарахований – 60». На ОП 2022 передбачено ті ж передумови, що і в ОП 2021, але обсяг – 240 кредитів, з яких 120 перезараховується. На зустрічах з гарантом, адміністративним і допоміжним персоналом процедури перезарахування прояснено не було, конкретних прикладів перезарахованих НД щодо здобувачів з різними попередніми рівнями освіти та спеціальностями на питання і запит ЕГ надано не було. Перезараховані НД як правило є загальними і не забезпечують ФК та відповідні ПРН. Варіант перезарахування 120 кредитів (половина обсягу ОП) суттєво ускладнює забезпечення ФК та ПРН, отже й інтегральної компетентності на ОП.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Обсяг ОП 2021 – 180 кредитів ЄКТС, з яких усім здобувачам освіти на цій ОП перераховувалося 60 кредитів. Обсяг ОП 2022 – 240 кредитів, з яких 120 перераховується. Процедуру перерахування (які конкретно дисципліни перераховуються, як і ким визначається які компетентності та ПРН забезпечують перераховані дисципліни) не була чітко пояснена на зустрічах з гарантом, адміністративним та допоміжним персоналом. Було лише зазначено, що ця процедура відбувається до вступного випробування і власне перерахування є його передумовою. На запитання, як вирішується проблема у разі відмінностей між обсягом у кредитах на дисципліну, передбачену до перерахування в ОП та документі про попередню освіту, учасники цих фокус-груп відповіли, що відбувається ліквідація такої різниці. Як, наприклад, на ОП передбачено до перерахування ОК Іноземна мова, обсяг якої 20 кредитів. Як правило, вона завжди «доздається» тобто ліквідується академічна різниця. Не було пояснено і як відбувається перерахування, якщо у документі про освіту не вказано обсяг дисципліни у кредитах (документи, які видавалися до того, як Україна стала учасником Булонського процесу, а такі здобувачі на ОП є). На запит ЄГ надати «Узагальнену інформацію про попередню освіту (рівень ВО, галузь знань/ спеціальність) вступників», у ЗВО відповіли – «Не передбачено правилами прийому, інформація не узагальнюється». На запит надати «Індивідуальні навчальні плани вступників різних років вступу, які вступали на основі різних рівнів ВО та різних спеціальностей з інформацією про те, які навчальні дисципліни були їм перераховані та в якому обсязі», у ЗВО відповіли «Індивідуальні навчальні плани відображають лише ті компоненти, що здобувач опанував на ОП». Таким чином, відповіді учасників фокус-груп та відповіді ЗВО на запит ЄГ не дозволили прояснити процедуру перерахування. Здобувачі освіти на ОП та випускники не розуміють яким чином відбувалося перерахування, не цікавилися відповідною процедурою, зазначали, що лише подавали документи про попередню освіту до Приймальної комісії. У КНУ діє Положення про порядок перерахування результатів навчання від 29.06.2016 (без належного оформлення цього документа, відсутні підпис, печатка) <http://surl.li/klxb> переважно акт стосується академічної мобільності. У ЗВО є Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність КНУ <http://surl.li/iprw> розміщене на сайті відділу академічної мобільності КНУ (без належного оформлення цього документа, відсутні підпис, печатка). Крім того, це Положення представлено в редакції від 29.06.2016, отже, потребує оновлення, оскільки в Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 р. № 579 (на основі якого було розроблене відповідне Положення КНУ) було внесено зміни згідно з Постановою КМ №559 від 13.05.2022 <http://surl.li/unvr> Прикладів АМ здобувачів на цій ОП та визнання результатів, отриманих унаслідок АМ на ОП не було.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО діє Положення Про валідацію і визнання результатів навчання, здобутих у процесі неформальної та/або інформальної освіти у програмах вищої та фахової передвищої освіти КНУТШ <http://surl.li/evxrd> від 07.02.2023. Документ викладено на сайті ЗВО. Прикладів визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті на ОП немає.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Не виявлено.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

ОП 2021 не відповідає вимозі Стандарту 2018 щодо умов вступу – Стандартом 2018 передбачено вступ лише «На базі повної ЗСО», а передумови вступу на ОП 2021 «диплом бакалавра інших спеціальностей, диплом магістра, спеціаліста будь-яких спеціальностей». ОП 2022 визначає ті самі передумови і не відповідає ні Стандарту 2018, ні Стандарту 2022, яким, окрім вимоги «На базі повної ЗСО», встановлено «Додаткові вимоги до правил прийому» – «Прийом на навчання для здобуття ВО за першим (бакалаврським) рівнем ВО за спеціальністю 081 Право на основі освітнього ступеня молодшого бакалавра або освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра зі спеціальності 081 Право здійснюється за результатами ЗНО з дотриманням вимог щодо мінімального конкурсного балу». Конкурсний відбір на ОП здійснюється за результатами «письмового вступного випробування у формі тесту, що проводить Інститут». Така форма вступного випробування не передбачена Порядком прийому на навчання для здобуття ВО у 2022. Правила визнання результатів навчання, отриманих здобувачами в інших закладах освіти, зокрема під час набуття освіти попередньо, що є передумовою вступу на ОП Правнича діяльність, не визначені чітко, їх не змогли пояснити гарант, представники приймальної/відбіркової комісії, методисти по роботі із студентами-заочниками цієї ОП. Не зрозумілі ці правила і для здобувачів (як вони вказали на фокус-групі). Ніхто не

зміг пояснити, яким чином встановлюються, які компетентності та ПРН забезпечуються перерахованими навчальними дисциплінами. Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність не оновлене, а має бути оновленим у зв'язку із внесенням Постановою КМ №559 від 13.05.2022 змін в Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 № 579. Рекомендуємо: Увідповіднити Правила прийому на ОП Правнича діяльність до вимог Стандарту для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та Порядку прийому на навчання для здобуття ВО.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень Е

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ОП не відповідає вимогам Стандартів (2018, 2022) щодо умов/передумов вступу. Формат вступного випробування на ОП (письмове вступне випробування у формі тесту, що проводить Інститут) не передбачена Порядком прийому на навчання для здобуття ВО в 2022. Процедура перерахування навчальних дисциплін на ОП не чітка та не зрозуміла учасникам освітнього процесу.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Навчання на ОП здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у КНУТШ» (https://www.knu.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf). П. 4.1. вказаного положення передбачено можливість індивідуальної, групової та колективної організації освітнього процесу; використання таких видів занять як лекція, семінарське заняття, індивідуальне навчальне заняття, консультація, факультатив, застосування різних форм самостійної роботи (самостійне опанування освітніх компонентів, курсове, проектування), та контрольних заходів (іспит, залік, диференційований залік, контрольні роботи, захист курсових робіт), що сприяє досягненню заявлених у ОП ПРН. Інтерв'ювання фокус-груп (НПП, здобувачі адміністрація ЗВО), аналіз документів, підтверджують факт того, що викладач необмежений у виборі форм, методів та засобів навчання, трактуванні навчального матеріалу, що підтверджує у ЗВО дотримання принципу академічної свободи. Для досягнення цілей та програмних результатів навчання застосовуються як традиційні, так і активні освітні технології. Аналіз матриці відповідності підтверджує, що форми та методи навчання, що використовуються, дозволяють досягти цілей та значної більшості програмних результатів навчання, заявлених в ОП. Про це свідчать і результати опитування здобувачів, у тому числі й опитування щодо рівня задоволеності формами і методами навчання (<https://drive.google.com/file/d/1ubg6kOQxVTb8ho-5WpZToSI--rTНbe4/view>) Студентоцентризм, як одну із загальних засад організації освітнього процесу, визначають локальні акти, зокрема «Статут КНУТШ» (:<https://knu.ua/pdfs/statut/statut-22-11-28.pdf>), «Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУТШ» (<https://knu.ua/pdfs/official/Quality-assurance-system-of-education-and-educational-process.pdf>), «Положення про організацію освітнього процесу у КНУТШ» (https://www.knu.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu_11_04_2022.pdf). Вказана засада реалізується у можливості внесення пропозицій щодо змісту ОП, ОК, НП, форм і методів навчання, обрання вибіркового дисциплін, тематики курсових робіт, способів навчання та комунікації із ЗВО та НПП, що підтверджено ЕГ під час інтерв'ювання різних фокус-груп.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

ОП «Правнича діяльність» знаходиться у вільному доступі на офіційному сайті ІПО КНУТШ (<http://www.ipe.knu.ua/osvitni-programy>), що дозволяє як вступникам, так і здобувачам ознайомитись із метою, змістом, ПРН, видами оцінювання, переліком ОК. Більш детальну інформацію щодо цілей, змісту, порядку та критеріїв оцінювання, ПРН у межах окремих ОК розміщено у робочих програмах, що знаходяться у вільному доступі на відповідних сторінках офіційного сайту ЗВО (<http://www.ipe.knu.ua/spetsialnist-081-pravo-os-bakalavr.html>). Аналіз робочих програм свідчить, що вони містять повну інформацію про систему оцінювання, форми та критерії поточного та підсумкового оцінювання, види робіт, що мають виконати здобувачі, особливості оцінювання в дистанційному режимі тощо. Інформація щодо розкладу занять розміщується як на web-ресурсах (<http://www.ipe.knu.ua/rozklad-zanyat.html>), так і надається через електронну пошту груп, інші засоби комунікації. Інформацію щодо переліку нормативних та вибіркового дисциплін, форми підсумкового контролю, можливість вибору ОК здобувачі отримують на офіційному сайті ІПО КНУТШ (<http://surl.li/fkdyb>), під час спілкування із

працівниками ПО, старостами, викладачами, гарантом програми. На сайті викладено робочі програми як обов'язкових, так і вибіркових дисциплін. Не викладено лише програми до одного переліку/блоку вибіркових дисциплін. Інтерв'ювання із здобувачами засвідчує їх обізнаність із робочими програмами, системою оцінювання, що підтверджують і результати опитування(<https://drive.google.com/file/d/1ubg6kOQxVTb8ho-5WpZToSI--rTНbeH4/view>). На підставі вищевказаного ЕГ відзначає, що інформування здобувачів про освітній процес є достатнім та зрозумілим.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Хоча ОП орієнтована на вироблення практичних навичок фахівців у сфері права, у межах її реалізації простежуються різні форми імплементації дослідницького компоненту. Так, ОП 2021 р. передбачає формування загальних компетентностей (ЗК1; ЗК3; ЗК 7) та ПРН (ПРН 7-9), ОП 2022 - (ЗК 1, ЗК 3, ЗК 7) ПРН (ПРН 1, 3, 6, 7), які сприятимуть формуванню у здобувачів дослідницьких умінь і навичок. ОП передбачено виконання курсової роботи як самостійного дослідження, присвяченого актуальним питанням у сфері права. Аналіз робочих навчальних програм ОК свідчить, що в межах освітнього процесу забезпечується використання навчальних методів, заснованих на дослідженнях. Так, наприклад, в ході вивчення дисциплін «Конституційне право України» «Історія права» передбачено виконання наукових доповідей, наукових робіт, дослідницьких завдань та їх презентації, проведення наукових дискусій тощо. Інтерв'ювання із НПП також засвідчує про використання ними під час вивчення навчальних дисциплін як низки загально-правових, так і спеціально-юридичних методів. Також здобувачі мають можливість брати участь у наукових конференціях, долучитися до проведення науково-практичних вебінарів, круглих столів, інших заходів. На запит ЕГ надати "Список наукових праць (тези доповіді, статті) здобувачів вищої освіти на цій ОП (2020-2022), бажано з відповідними покликаннями. Якщо можливо, копії відповідних сертифікатів". Такий список було надано <http://surl.li/fkeck> без лінків та сертифікатів.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Аналіз локальних правових актів та інтерв'ювання різних фокус-груп дали можливість ЕГ простежити алгоритм оновлення ОК ОП. Щорічно гарант та група забезпечення ОП проводять моніторинг потреби, оновлення ОК відповідно до наукових досягнень і сучасних практик у сфері права. Підставами для перегляду змісту ОК є зміни нормативно-правової бази, сучасні наукові досягнення у правничій сфері, досвід провідних ЗВО щодо реалізації ОП за спеціальністю 081 «Право» тощо. Ініціаторами оновлення змісту ОП, ОК виступають науково-педагогічні працівники, розробники ОП, здобувачі та роботодавці, інші стейкхолдери, що підтверджує інтерв'ювання ЕГ різних фокус-груп та аналіз результатів анкетування здобувачів. Удосконалення змісту ОК також відбувається після проходження викладачами міжнародних стажувань, наукових досліджень НПП, вітчизняних і зарубіжних наукових розробок та практик, про що було також наголошено під час інтерв'ювання різних фокус-груп. Підсумковий етап вказаного процесу - розгляд результатів оновлення освітніх компонентів на засіданнях науково-методичної ради Інституту (протокол №10 від 02.09.2022 р.). Під час перегляду робочих програм ОК у переліку основної літератури в РП до ОК 08 є також джерела 2011-2015 рр. Однак у Кримінальний кодекс з того часу періодично вносилися зміни, у зв'язку з чим у перелік основної літератури доцільно включати актуальні навчальні видання останніх років. В РП Екологічне право серед основної рекомендованої літератури є підручники/посібники 2006, 2008, 2011, 2012 років видання. Найновіший підручник - 2019 року видання. Доцільно оновити перелік основної літератури з урахуванням наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Навчання та викладання у межах ОП передбачає програмні результати навчання, спрямовані на вивчення міжнародного та європейського права та його інститутів (ПРН 2, ПРН 4), формування загальних (ЗК 5, ЗК 13, ЗК14) та спеціальних (СК 4, СК 5, СК 6) компетентностей. ОП містить обов'язкові ОК «Міжнародний захист прав людини», «Міжнародне публічне право», які передбачають формування СК 4, СК 5, СК 6, ПРН 4, але зміст тематичного плану вказаних ОК викликає певні сумніви щодо того, наскільки вказані СК та ПРН можуть бути реалізовані повною мірою. Під час інтерв'ювання науково-педагогічні працівники повідомили про звернення до міжнародного та європейського досвіду, здійснення порівняльно-правового аналізу норм вітчизняного права та його інститутів із європейськими нормами та правовими інститутами під час вивчення проблем адміністративного, кримінального, цивільного та інших галузей вітчизняного права. Водночас зазначимо, що наприклад у Робочій програмі Кримінальне право, Цивільне право, вказано, що ці ОК забезпечують і ПРН 4. Знати та розуміти основи права Європейського Союзу. Разом з тим, у тематичному плані в РП немає відповідних тем, а у переліку літератури немає відповідних джерел, очевидно їх доцільно вводити у зміст РП, зокрема, з огляду на те, що переважну частину тем і питань студенти заочної форми навчання опановують самостійно за наданими викладачем джерелами. Здобувачі вищої освіти на НПП мають безоплатний доступ до міжнародних наукових ресурсів і баз даних, зокрема, Scopus, Web of Science, програм Еразмус+, DAAD, IREX, UGRAD та стипендіальної програми ім. Фулбрайта для молодих науковців, про що було повідомлено під час інтерв'ювання різних фокус-груп. ЗВО укладено угоди про співпрацю

із низкою європейських університетів, що значно сприяє інтернаціоналізації навчання. У межах міжнародних угод викладачі мають можливість проходити закордонні стажування та проводити наукові дослідження. На зустрічі з допоміжним персоналом було встановлено, що відділ міжнародних зв'язків здійснює інформування про відповідні можливості у Телеграм-каналі та інших соціальних мережах <https://t.me/irotsnuk> www.facebook.com/irotsnuk. Прикладів залучення здобувачів цієї ОП до міжнародної грантової діяльності чи міжнародної академічної мобільності не наведено.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

У ЗВО забезпечено можливість обрання НПП методів навчання та викладання відповідно до принципів академічної свободи. Позитивними практиками є застосування інтерактивних методів навчання; залучення здобувачів до процесів забезпечення якості шляхом проведення анкетування. ЗВО реалізує студентоцентризований підхід, як одну із засад організації навчального процесу, та забезпечує дотримання принципів академічної свободи для здобувачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

ОП містить обов'язкові ОК «Міжнародний захист прав людини», «Міжнародне публічне право», які передбачають формування СК 4, СК 5, СК 6, ПРН 4, але тематичний зміст у робочих програмах вказаних ОК не дозволяє стверджувати що, вони забезпечують СК 5 та ПРН 8 в частині «Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного приватного права», а також СК 6 та ПРН 4 щодо права Європейського Союзу. Враховуючи широкі можливості співпраці Університету із закордонними ЗВО, рівень реалізації політики інтернаціоналізації освіти у ЗВО, ЕГ рекомендує під час наступного перегляду ОП доповнити її зміст такими обов'язковими ОК, які б забезпечували СК 5 та ПРН 8 в частині «Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного приватного права», а також СК 6 та ПРН 4 щодо права Європейського Союзу, які наразі не забезпечуються наявними в ОП обов'язковими дисциплінами. У переліках рекомендованої основної літератури в Робочих програмах є підручники/посібники 2006-2015 років видання. Рекомендуємо використовувати їх як допоміжні джерела, а перелік основних оновити за рахунок актуальних видань, в яких враховано наукові досягнення та сучасні практики у відповідній галузі.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

В результаті аналізу відповідності ОП зазначеному критерію, ЕГ встановила наявність як сильних сторін та позитивних практик, так і слабких сторін при здійсненні її реалізації. Зазначені недоліки не є критичними і можуть бути усунуті у процесі поточної діяльності на ОП. Загалом ОП та освітня діяльність на ОП відповідає критерію 4.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Контрольні заходи в межах ОП здійснюються відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у КНУТШ» (п.4, п.7) (https://www.knu.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu11_04_2022.pdf). Окрім того, форми контрольних заходів, критерії оцінювання, форми підсумкового та поточного контролю є обов'язковими складовими робочої програми навчальної дисципліни, що передбачено «Інструкцією по заповненню навчальної робочої програми» (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Dod6_Instr_rob_prog.pdf). Під час інтерв'ювання здобувачів з'ясовано, що форми контрольних заходів є для них зрозумілими. Здобувачі повідомили, що інформування про форми контрольних заходів та критерії оцінювання здійснюється під час першого заняття з навчальної дисципліни, з робочих програм навчальних дисциплін, оприлюднених на сайті ЗВО, у створених у вайбер-/ телеграм- групах потоків здобувачів освіти, під час консультування викладачів, отримання інформації від методистів та старост груп. Відповідно до п.5.3.5. «Положення про організацію освітнього процесу в КНУТШ» освітній процес за заочною формою навчання здійснюється за такими етапами: настановча сесія (ознайомлення із

формами контрольних заходів і системою оцінювання), міжсесійний період (виконання контрольних завдань, поточний контроль), екзаменаційна сесія (заходи семестрового контролю). Аналіз робочих навчальних програм, оприлюднених на сайті ЗВО свідчить, що вони містять достатню інформацію щодо видів та форм контрольних заходів. Критерії оцінювання деталізовано як щодо підсумкового, так і поточного контролю. На офіційному сайті ІПО у рубриці «Студенту» розміщено графіки навчального процесу, навчальні плани, розклад занять, графіки контрольних заходів, підсумкової атестації тощо. Співбесіда із здобувачами, результати їхнього опитування свідчать, що вони не висловлювали зауважень щодо рівня та джерел надання організаційної, інформаційної та консультативної підтримки в процесі навчання (<https://drive.google.com/file/d/1ubg6kOQxVTb8ho-5WpZToSI--rTnbeH4/view>). Разом із тим під час інтерв'ювання різних фокус-груп ЕГ було з'ясовано, що в ІПО в межах реалізації ОП відсутня єдина віртуальна навчальна платформа, що забезпечувала б у тому числі й проведення контрольних заходів. Під час опитування здобувачів було з'ясовано, що поточні роботи відправляються на перевірку старостою єдиним файлом, здобувачі не мають індивідуального облікового запису, а користуються обліковим записом академічної групи, зворотній зв'язок щодо отриманих поточних результатів за виконані роботи також здійснюється через старост академічних груп, що покладає на них додаткові обов'язки. Виходячи із зазначеного, ЕГ акцентує увагу ЗВО на врахування рекомендацій щодо організації контрольних заходів у листі МОН України № 1/9-249 від 14.05.2020 «Щодо організації поточного, семестрового контролю, атестації здобувачів освіти із застосуванням дистанційних технологій навчання» <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-249729-20#Text>.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 Право, спеціальності 081 Право (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.07.2022 р. № 644) передбачає атестацію здобувачів вищої освіти у формі атестаційного екзамену. Атестаційний екзамен має забезпечити оцінювання досягнення результатів навчання, визначених Стандартом та ОП. Відповідно до ОП 2021р. та ОП 2022 р. атестація здобувачів вищої освіти здійснюється у формі атестаційного екзамену. В ОП 2021 р. зазначено, що формою атестації здобувачів є атестаційний екзамен, вказано форму його проведення – письмова (2 теоретичні питання, 1 практичне завдання, 10 тестових завдань). До структури екзамену входить оцінювання компетентностей з теорії права, цивільного права, кримінального права, трудового права. В ОП 2022 р. формою атестації здобувачів також визначено атестаційний екзамен. На офіційному сайті ІПО розміщено Програму атестаційного екзамену, затверджену науково-методичною комісією ІПО 02 вересня 2022 р. Програма містить загальні відомості, програми навчальних дисциплін, що виносяться на екзамен, перелік питань, що виносяться на екзамен, зразок екзаменаційного білету, вичерпну інформацію щодо порядку оцінювання, що передбачає відповідні бали та критерії оцінювання кожного виду завдань (https://drive.google.com/file/d/1xGKVVsgXuN282ey1rKyGcZJ-bqa_Y-No/view).

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедуру проведення контрольних заходів визначено низкою положень: «Положення про організацію освітнього процесу у КНУТШ» (https://www.knu.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf), Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії в КНУТШ від 03.11.2014 року (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/polojennya%20pro%20DEK.doc>), «Тимчасовий порядок проведення заліково-екзаменаційної сесії та підсумкової атестації з використанням технологій дистанційного навчання в КНУТШ» (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/poryadoc%20zalekz%20dyst_tehn.pdf) Інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання знаходиться у вільному доступі на офіційному сайті ІПО (робочі програми навчальних дисциплін, Програма атестаційного іспиту, графіки підсумкової атестації, розклади занять тощо), з нею знайомлять здобувачів під час проведення настановних занять, консультацій. Під час інтерв'ювання здобувачі також повідомили, що вони ознайомлені із вказаними процедурами, а при потребі можуть звернутися до викладача, методиста, старости за необхідною інформацією. Об'єктивність екзаменаторів забезпечується: наявністю чітко прописаних засад політики оцінювання, процедур оцінювання, вимог щодо забезпечення прозорості оцінювання, передбачених п. 7 «Положення про організацію освітнього процесу у КНУТШ» (https://www.knu.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf), Під час інтерв'ювання здобувачів не було виявлено фактів щодо необ'єктивності оцінювання. ЗВО забезпечує об'єктивність процедури оцінювання належним чином, про що свідчать інтерв'ювання у різних фокус-групах та результати опитування здобувачів, розміщені на сайті. У ЗВО передбачено процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів (п.п. 7.1.7.-7.1.9. Положення про організацію освітнього процесу, Порядок вирішення конфліктних ситуацій у КНУТШ: (<https://www.knu.ua/pdfs/official/Procedure-for-resolving-conflict-situations-in-University.pdf>)). Вище названі положення, а також «Положення про Апеляційну комісію – щодо вступних іспитів на ОП» (<https://vstup.knu.ua/userfiles/files/Appellate%20Commission.pdf>), «Положення про порядок створення та організацію роботи ЕК в КНУТШ» (nmc.univ.kiev.ua/docs/Polojennya%20pro%20DEK.doc) передбачають процедури повторного проходження контрольних заходів та порядок оскарження результатів проведення контрольних заходів. Під час співбесіди здобувачі повідомили, що ознайомлені із можливістю оскарження результатів проведення контрольних заходів, орієнтуються в алгоритмі оскарження, але потреби у таких зверненнях у них не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика дотримання АД регулюється локальнi актами ЗВО: Положення про орган освітнього процесу <http://surl.li/dkooe>), Етичний кодекс університет спільноти <http://surl.li/dkpmg> Положення про систему виявлення та запобігання академ плагіату <http://senate.univ.kiev.ua/?p=1352>; Положення про забезпечення дотримання АД <http://senate.univ.kiev.ua/?p=2104> та інші. Під час інтерв'ювання адмін персоналу ЕГ з'ясовано, що ЗВО є учасником проєктів щодо популяризації АД зокрема проєкту «Ініціатива АД та якості освіти» (Academic Integrity and Quality Initiative – Academic IQ) від Американських Рад з міжнар освіти. Під час інтерв'ювання НПП, адмін персонал ЕГ з'ясовано, що у ЗВО є система технологічнi процедур щодо запобігання порушення АД: перевірка наук робіт викл і здобув на наявність плагіату, обов'язкова перевірка на плагіат рукописів підручників, посібників, монографій, академ текстів, поданих до публікацій у виданнях ЗВО. Під час інтерв'ювання НПП повідом, що здійснюється інформування здобувачів щодо самот виконан завдань поточного та підсумкового контролю, обов'язк посилення на джерела інформації; надання достовірної інформації про результати власної навч діяльн тощо. Інструментом контролю за дотриманням правил АД є укладена у 2018 КНУ угода на використання системи виявлення плагіату Unicheck. Під час інтерв'ювання здобувачів ЕГ з'ясовано, що вони ознайомлені із умовою обов'язкової перевірки курсових робіт на виявлення плагіату, що здійснюється викладачем після подання роботи на перевірку, але здобувачі не назвали вимоги щодо рівня оригінальності роботи, допустим % запозичень. Аналіз «Метод рекомендацій з виконання, оформлення та захисту курсових робіт» (<https://drive.google.com/file/d/1xT3DKggi2DenTUndYPWstDVCBSrrbQv/view>) свідчить, що вони містять обмежену інформацію щодо правил, процедур, рекомендацій дотримання АД під час написання КР та обмежується вказівкою на необхідність посилань на джерела, що використовуються в роботі, та зняття КР з розгляду у разі виявлення запозиченого матеріалу без посилання. ЗВО визначено процедури та форми притягнення особи до академ відповіді (п.9.8.3) «Положення про організацію освітнього процесу у КНУТШ» (https://www.knu.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf) за інформацією, поданою ЗВО, фактів порушення академічної доброчесності в межах реалізації ОП не було. В ОП вказано на формування ЗК6, СК10 та ПРН3, ПРН7, ПРН14), що передбачають отримання знань, умінь та навичок з питань АД. Вибірковий аналіз робочих програм ОК свідчить, що окремі із них містять вказівки на дотримання принципів АД (РП ОК04 п.7.2. Організація оцінювання (вимоги оцінювання наукової доповіді). РП інших ОК (ОК1,2, 3) серед видів робіт студентів передбачають, наприклад, підготовку наукової доповіді, але не містять інформації щодо дотримання вимог АД. Аналіз офіційного сайт ППО свідчить, що він не містить широкого спектру інформації (окремі рубрики, рекомендації, тощо) щодо популяризації АД.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Створена та функціонує прозора й зрозуміла система контрольних заходів здобувачів вищої освіти. У ЗВО організовано міжнародну співпрацю щодо популяризації академічної доброчесності. Розроблена чітка система протидії академічному плагіату.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Розуміння здобувачами ОП академічної доброчесності у більшості ототожнюється із академічним плагіатом, тому ЕГ рекомендує популяризувати інші форми академічної доброчесності. Сайт ППО не містить окремих рубрик, присвячених популяризації питань академічної доброчесності, ЕГ рекомендує розміщувати таку інформацію на сайті ППО, що значно б підвищило рівень знань здобувачів у вказаній сфері. Здобувачі вищої освіти мають певні труднощі щодо розуміння показників та критеріїв оригінальності курсових робіт, механізму усунення недоліків, апелювання результатів перевірки. ЕГ рекомендує деталізувати таку інформацію у Методичних рекомендаціях до написання курсових робіт.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

У ЗВО функціонує прозора й зрозуміла система контрольних заходів здобувачів вищої освіти; організовано міжнародну співпрацю щодо популяризації академічної доброчесності. Розроблено чітку систему протидії академічному плагіату. Разом із тим розуміння здобувачами ОП порушень академічної доброчесності у більшості ототожнюється лише із академічним плагіатом, здобувачі мають обмежену інформацію щодо інших форм порушення академічної доброчесності та шляхів її забезпечення в освітньому процесі. В результаті аналізу відповідності ОП зазначеному критерію, ЕГ встановила наявність як сильних, так і слабких сторін при здійсненні її реалізації. Але зазначені зауваження в цілому свідчать про відсутність критичних недоліків за цим критерієм. ОП відповідає критерію 5.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Всі НПП на ОП за освітою та сферою наук діяльн відповідають до спеціальності 081 Право та мають значний стаж науково-педагогічної та професійної правничої діяльності. ОП забезпечують 13 докторів та 6 кандидатів юр наук. Дехто має сертифікати про володіння ін мов: В.В.Поєдинок (С1 англ мова, В2 нім мова), Л.М.Чуприна, О.С.Лотюк–В2 англ мова. Аналіз відповідності спец/теми дисертації, наявності статей у фах виданнях, монограф/підручн у НПП за останні 5 років з проблематики ОК, які забезпечують дозволити встановити. До ОК які забезпечують відповідають теми дисертацій та ін наук праць НПП: С.І.Марченко–Аграрне право; І.А.Мацелюх–ІДПЗК, Історія українського права; А.О.Берлач–Адмін-проц право; О.А.Заярний–Адмін право; Н.О.Мельничук–Трудове право; В.О.Гринюк–Крим-процес право; О.О. Бахуринська–Кримінальне право; Н.Б.Пацурія–Господарське право; О.С.Лотюк–Конст право; Екологічне право–Ю.Л.Власенко; Л.М.Чуприна– Фінансове право; Л.М.Дешко–Міжнар публічне право (тема докт дис Konst право на звернення до міжнародних судових установ та міжнародних організацій); Теорія права–Т.О.Дідич (докт дис Теоретико-методологічні засади правоутворення, участь у колект авторів монографії та підручника з теорії права); Л.Г.Дунаєвська–Криміналістика; В.В.Поєдинок–Міжнародний захист прав людини, що не відповідає до спец докт дис (Господ право), проте забезпечується наук статтями за останні роки й тематикою підвищення кваліфікації <http://surl.li/fmjnd> М.В. Кікалішвілі–Кримінологія та кримінально-виконавче право, має статті за останні 5 років з тематики ОК, проте вони відповідають до теми докторської дисертації «Теоретико-прикладні засади формування та реалізації стратегії й тактики протидії корупційної злочинності», у той час, як тематика зазначеної ОК ширша, очевидно, варто досліджувати й інші актуальні питання ОК. О.В.Клепікова–Господ-процес пр, спец докт дис (12.00.04) відповідає до ОК, проте праці у наук фах видан є лише за темою дис «Теоретичні проблеми правової організації транспортної системи України» і стосуються трансп права. І.А.Безклубий–Цивільне право, тема докт дис (2006) відповідає, однак підручники з цив-прав проблематики– до 2008, один – 2014, є навч посібники 2019 і 2021, серед наук праць (Таблиця у СО, <http://surl.li/fmkpn> <http://surl.li/fmkpn>) ми знайшли лише одну статтю doi.org/10.17721/1728-2195/2022/1.120-2 у фах видан яка відповідає до тематики ОК. В.В.Крижанівський–Цив процес право, тема дис «Принцип презумпції невинуватості у кримінальному процесі», ін наук праці (Таблиця до СО) за темат не відповідають до ОК, статті польсь мовою дотичні до ОК є у зарубіжн ивдан, які не є фахов видан. Переважна більшість НПП мають статті у виданнях, які індексуються у наукометричних БД Scopus і WoS. Наявність статей, монографій, розділів у монографіях за останні роки характеризує їх як активних дослідників. Є наук керівниками та/або опонентами/рецензентами дисертацій, членами фахов видань, що свідчить про їх обізнаність з актуальних питань у відповідній сфері.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

У ЗВО є Порядок конкурсного відбору на посади НПП у КНУТШ <http://surl.li/aohjt> Під час конкурсу на заміщення посади науково-педагогічного працівника враховуються зокрема освіта, науковий ступінь, вчене звання, список наукових/ науково-методичних праць, авторські свідоцтва, дипломи, патенти. Можемо констатувати, що наукові-педагогічні працівники, які забезпечують освітній процес на ОП, є висококваліфікованими професіоналами, поєднують викладання з практичною юридичною діяльністю, мають значний стаж науково-педагогічної та професійної правничої діяльності. Разом з тим, хочемо зазначити, що на цю ОП вони не відбираються за конкурсом, а працюють за цивільно-правовими договорами (з'ясовано під час зустрічі з НПП). У Таблиці Зведена інформація про викладачів у додатку до СО у кожного з них основним місцем роботи зазначено – Навчально-науковий інститут права КНУТШ, в якому вони працюють на відповідних кафедрах і посадах, на які власне й обираються за конкурсом. В Інституті післядипломної освіти КНУТШ, який зазначено як структурний підрозділ, відповідальний за ОП, всі вони є сумісниками. Навчально-науковий інститут права, а не Інститут післядипломної освіти, в якому реалізується ОП, є основним місцем роботи і для членів проектної групи (С.І. Марченко (гарант ОП, доцент кафедри земельного та аграрного права Інститут права КНУТШ), В.О. Гринюк (зав кафедри кримінального права та криміналістики Інституту права КНУТШ), Л.М. Чуприна (доцент кафедри фінансового права Інституту права КНУТШ)). При цьому, відповідно до п. 35 Постанови Кабінету Міністрів України Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF#Text> «Частка науково-педагогічних (педагогічних) та/або наукових працівників, які мають науковий ступінь та/або вчене звання та працюють у здобувача ліцензії (ліцензіата) за основним місцем роботи, повинна становити не менше 50 відсотків на відповідному рівні вищої освіти або за освітньою програмою, що передбачає присвоєння професійної кваліфікації з професій, для яких запроваджено додаткове регулювання, на відповідному рівні вищої освіти, ...». Оскільки аналіз

Ліцензійних умов не є у компетенції ЄГ, лише інформуємо, що всі НПП на ОП Правнича діяльність, яка реалізується в Інституті післядипломної освіти КНУТШ, працюють у цьому Інституті за цивільно-правовими договорами, водночас, за основним місцем роботи вони працюють в Навчально-науковому інституті права КНУТШ.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Роботодавці долучаються до перегляду ОП. Переважно їхні рекомендації стосуються підсилення практичної підготовки. Крім того, О.М. Браніцький (керуючий Адвокатського бюро «Олександра Браніцького») пропонував активно використовувати у навчанні матеріали міжнародних практик у сфері права, що на його думку, сприятиме у забезпеченні конкурентоспроможності випускників у тому числі і на міжнародному ринку праці. На врахування його пропозиції упроваджено дисципліну «Міжнародний захист прав людини / International Human Rights Protection», яка викладається англійською мовою. А.І. Брінцов (начальник відділу правового забезпечення апарату Вищого антикорупційного суду), окрім підсилення практичної підготовки, пропонував доповнити фахові компетентності та зміст ОП інформацією щодо сучасних проблем у сфері запобігання та протидії корупції. Ці пропозиції враховані у змісті ОК Кримінальне право, безпосередньо в Темі 14 «Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг: поняття, загальна характеристика і види». О.В. Павлюк (прокурор Києво-Святошинської окружної прокуратури) вказала, що періодично спілкується з гарантом ОП та рекомендувала удосконалити зміст вибіркової дисципліни «Прокуратура в Україні» та «Гарантії особи в кримінальному провадженні» щодо підсилення у здобувачів освіти навичок складання процесуальних документів. Д. Кухнюк вказав на необхідність підсилення навичок здобувачів освіти як майбутніх правників щодо управління емоційним інтелектом, введення перемовин, медіації. За ініціативи Д. Кухнюк проводилися у тому числі із залученням студентів з ОП Правнича діяльність тематичні заходи: Як захищати, якщо звинувачують за ст. 130 Кодексу про адміністративні правопорушення; ворк-шоп із залученням суддів касаційних судів у складі Верховного Суду та суддів Великої палати Верховного Суду. Роботодавці забезпечують керівництво практикою здобувачів освіти і таким чином також залучаються до організації та реалізації освітнього процесу на ОП.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Практично всі НПП, залучені до проведення аудиторних занять на ОП, поєднують науково-педагогічну та професійну правничу діяльність. Л.М. Дешко має досвід практичної юридичної роботи – більше 15 років, Ю.Л. Власенко – більше 10 років, з 2000 року є членом Ради адвокатів Київської області. В.В. Крижанівський – досвід адвокатської діяльності з 2004 р., А.І. Берлач – з 2018 р., Н.Б. Пацурія – з 1998. А.І. Берлач має досвід роботи у складі науково-консультативної Ради Верховного Суду України (2010-2015) та науково-консультативної Ради Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду (з 2019 р. по теперішній час). Більше 10 років досвіду практичної роботи мають Н.О. Мельничук, Л.М. Чуприна, більше 20 років – О.С. Лютюк. Більше 25 років – В.О. Гринюк, який також є членом науково-консультативної ради офісу Генерального прокурора України. І.А. Безклубий має більше 25 років досвіду адвокатської практики, більше 10 років – досвіду арбітражного керуючого, є членом науково-консультативної ради Верховного Суду України. Практичну діяльність у сфері права здійснює також І.А. Мацелюх. О.О. Кармаза забезпечує вибірково дисципліну Нотаріальний процес, працювала в юридичному відділі Верховної Ради України, дотична до розробки Закону України «Про нотаріат», зараз є членом ЦВК. Т.О. Дідич є членом підкомісії зі спеціальності 081 «Право» Науково-методичної комісії №5 з бізнесу, управління та права сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України, у зв'язку з чим, він є експертом у правничій галузі, розуміється у тенденціях її розвитку, що може використовувати для підвищення ефективності освітньої діяльності на ОП, має більше 10 років досвіду практичної юридичної роботи. О.А. Заярний у 2020-2022 був національним експертом офісу Ради Європи в Україні, є членом Науково-консультативної ради Верховного Суду. Досвід, набутий НПП у процесі здійснення ними професійної правничої діяльності, дозволяє їм в освітньому процесі на ОП глибше інтегрувати теорію та практику, робити акцент на формування у здобувачів освіти актуальних практичних умінь та навичок, використовувати конкретні кейси з практики, найновішу судову практику.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Підвищення кваліфікації (ПК) НПП – один з основних напрямів ІПО КНУ (Положення про ІПО <http://surl.li/fnggrp>) У ЗВО є Положення про ПК НПП КНУ <http://surl.li/dtduj> в якому визначено основні напрями ПК. Організація та координація всіх видів ПК у КНУ покладена на Навч-метод відділ ІПО <http://www.ipe.knu.ua/pro-nas-2.html> Викладено перелік тематичних заходів з ПК, сертифікатних програм <http://www.ipe.knu.ua/kalendar-podij.html> Для співробітників КНУ пропонується 2 програми: Правила безпеки життєдіяльності в умовах війни та надзвичайних ситуацій (120 год/4 кр); Роль гарантів ОП у розбудові ВСЗЯВО (90 год/3 кр) <http://surl.li/fnibo> Ці програми періодично проводяться у ЗВО, зокрема й зараз, 11-27.05.2022 другу програму пройшли С.І. Марченко (гарант ОП Правнича діяльність) і А.І. Берлач (гарант магістер ОП в ІПО). КНУ проводить спільне ПК з Варшав ун-том у Школі польськ права факульту права і адміністрації останнього. Його проходили Ю.Л. Власенко, Л.Г. Дунаєвська, однак, це було у 2017-2018 і не є підтвердженням ПК за останні 5 років. Юридичні факультети КНУ та Вільнюс ун-ту – Весняну правн школу «Вплив законодавства ЄС на нац прав системи: досвід Литви та України», в роботі якої взяла участь Л.Г. Дунаєвська,

однак, це також було у 2018. Заходи з проф розвитку НПП здійснюють й інші підрозділи ЗВО, С.І. Марченко і Л.М. Дешко пройшли Курс ПК і розвитку пед компетентност викладачів (KNU teach week). UGEN, НМЦОНП відділ ЗЯО, сектор працевлаштуван КНУ. До основн напрямів ПК (Положення про ІПО) віднесено і розвиток проф компет (оновлення та розширення фахових знань, удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей в межах професійної діяльності чи галузі знань). Виходячи з тематики заходів, що їх пропонує ІПО, немає таких, що стосуються правничого фаху. Переважно НПП на ОП підвищують кваліфікацію поза межами освітнього простору КНУ, зокрема в інших країнах: І.А. Мацелюх, О.В. Клепікова–Польща(2021), США(2022), О.А. Заярний (ФРН, Європ ун-т Віадрина у Франкфурті-на-Одері, 2020) з вивчення зарубіжного досвіду викладання. В.В. Поєдинок – Літня академія з бізнесу і прав людини для Центральної та Східної Європи і Центральної Азії (Польський інститут прав людини і бізнесу, 2022), що відповідає до ОК Міжнар захист прав людини, яку викладає. Викладачка також підвищила свої фахові та мовні компетентності у Німецькомовна літня школа «Право в Німеччині» (Факультет правничих наук НУКМА, DAAD, 2019). Заходи з підвищення кваліфікації О.В. Клепікової (хоч і за кордоном) але стосуються лише ВД і soft-skills, а не ОК Господ-процес пр, хоча це могло би посприяти у більш повній академічній відповідності, оскільки статті у фах видан вченої стосуються лише проблеми транспортної системи в Україні (тема док дис). Л.М. Чуприна ПК шляхом тренінгів, семінарів у мінім обсязі і з тем, які не стосуються ОК Фінансове право, що забезпечує. Щодо деяких НПП (В.В.Крижанівський, В.О.Гринюк) не вдалося встановити відповідність тематики ПК (не вказано в Таблиці до СО) до ОК, які викладає.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

У ЗВО є Положення про стимулювання співробітників КНУТШ за результатами наукової діяльності (публікації в наукометричних базах даних). Премія надається за результатами публікаційної активності за останні 3 роки й визначається статтями, опублікованими в рецензованих періодичних виданнях (з урахуванням їх рівня), та опублікованими монографіями, які мають відповідати встановленим вимогам. Премії призначаються наказом ректора. НПП вказали, що періодично отримують такі премії. Передбачена також і нематеріальна винагорода, стимулювання. Ю.Л. Власенко у 2019 нагороджена Грамотою КНУ імені Тараса Шевченка за успіхи у навчальній, науковій і виховній роботі.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Переважає більшість НПП мають статті у виданнях, які індексуються у наукометричних БД Scopus і WoS. Наявність статей, монографій, розділів у монографіях за останні роки характеризує їх як активних дослідників. Є науковими керівниками та/або опонентами/рецензентами дисертацій, членами редколегій наукових фахових видань, що свідчить про їх обізнаність з актуальних питань у відповідній сфері. Практично всі НПП, які залучені до проведення аудиторних занять на ОП, поєднують науково-педагогічну та професійну правничу діяльність, що дозволяє їм в освітньому процесі на ОП глибше інтегрувати теорію та практику, робити акцент на формування у здобувачів освіти актуальних практичних умінь та навичок, використовувати конкретні кейси з практики, найновішу судову практику.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

У деяких НПП недостатньо підтверджена академічна відповідність до ОК, які вони забезпечують. ІПО не пропонує заходи з підвищення кваліфікації щодо оновлення та розширення знань з правничого фаху, а це передбачено Положенням про ІПО (розвиток професійних компетентностей (оновлення та розширення фахових знань, удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей в межах професійної діяльності чи галузі знань тощо). Тематика підвищення кваліфікації деяких викладачів на ОП не дотична до проблематики навчальних дисциплін, які вони забезпечують. Деякі НПП не проходили підвищення кваліфікації за останні 5 років (останнє підвищення – у 2018). Рекомендуємо: НПП досліджувати різні актуальні питання тих ОК, які забезпечують. Упродовж 2023 року НПП: опублікувати статті у наукових фахових виданнях з відповідної тематики; увідповіднити тематику підвищення кваліфікації до проблематики ОК, які вони забезпечують, тим більше, що у такий спосіб може бути підсилено/забезпечено академічну відповідність. ІПО розробити тематику заходів з підвищення кваліфікації щодо оновлення та розширення знань з правничого фаху для забезпечення можливості викладачам юридичних дисциплін підвищувати кваліфікацію у КНУ.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Переважає більшість НПП мають статті у виданнях, які індексуються у наукометричних БД Scopus і WoS, є активними дослідниками, висококваліфікованими професіоналами у своїй сфері, поєднують науково-педагогічну та професійну правничу діяльність, що забезпечує високий рівень навчання і викладання на ОП. Разом з тим, у деяких НПП недостатньо підтверджена академічна відповідність до ОК, які вони забезпечують. Тематика підвищення кваліфікації деяких викладачів на ОП не дотична до проблематики навчальних дисциплін, які вони забезпечують. Виявлені недоліки можуть бути усунуті у процесі поточної діяльності. ОП та освітня діяльність на ОП Правнича діяльність загалом відповідають Критерію 6.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Фінансові ресурси ЗВО для забезпечення реалізації ОП є достатніми. Освітнє середовище ЗВО складає: соціально-побутова інфраструктура: гуртожитки, університетська клініка (де студенти можуть отримати медичну допомогу), їдальні, кафе, спортивний комплекс із басейном та стадіоном, психологічна служба; навчально-спортивний комплекс; первинна профспілкова організація; аудиторний фонд з сучасним обладнанням; Рада молодих вчених; Наукова бібліотека ім. М. Максимовича та ін бібліотек; аудиторії віртуальної реальності; Центр ін мов; молодіжний центр культурно-естетичного виховання. ІПО має 21 навчальну аудиторію, з них 13 аудиторій оснащені мультимедійною апаратурою. Здобувачі можуть користуватись актовою залою, кафе, гардеробом та гуртожитком на 182 кімнати, укріттям, автостоянкою (безоплатно). ЕГ ознайомилася з фотогалереєю, яка розміщена на офіційному сайті: <http://www.ipe.knu.ua/fotogalereya.html> та роликами відео-екскурсії: <https://youtu.be/ZmDqxwZh3YA>; <https://drive.google.com/file/d/1v7PnDjEiDfdHF8M-LC4KroQ3Nm1jww/view>. ЕГ під час зустрічі ознайомилася з матеріально-технічною базою ІПО та ННІ права, зокрема, тією, що використовується під час втілення ОП. Для задоволення освітніх потреб здобувачі вищої освіти за вказаною ОП мають змогу використовувати в ІПО: 4 поточні аудиторії, що вміщують до 60 - 90 осіб (обладнані мультимедійними засобами: комп'ютери, проектори тощо); актову залу, що вміщує до 450 осіб; 2 конференц-зали; залу для тренінгів; читальну залу бібліотеки. Представник бібліотеки Наукової бібліотеки ім. М. Максимовича (С. О. Каневська) під час зустрічі вказала, що у ЗВО наявні 20 читальних залів; близько ¼ бібліотечних фондів становить юридична література. На базі ННІ права розміщена спеціалізована аудиторія (зал судових засідань), криміналістична лабораторія, які можуть використовувати і здобувачі на цій ОП. Окремо, відзначимо, високий рівень матеріально-технічного забезпечення криміналістичної лабораторії. Під час зустрічі з адміністративним персоналом, НПП і здобувачами ВО встановлено, що в ІПО відсутня єдина віртуальна платформа для комунікації здобувачів ВО та викладачів, у тому числі при реалізації даної ОП. Для комунікації застосовується ліцензійне забезпечення Zoom, Google (зокрема, Google Classroom), корпоративна скринька. Для задоволення рекреаційних потреб здобувачів вищої освіти на території ІПО функціонує кафе; зона для відпочинку, що були продемонстровані протягом онлайн-зустрічі. Для забезпечення житлових потреб здобувачів ВО на території ІПО розміщено гуртожиток (з кімнатами блокового планування різних рівнів комфорту). Під час екскурсії гуртожитком встановлено, що здобувачі ВО не проживають у ньому понад два роки. Порушень санітарних чи протипожежних норм не виявлено. ЕГ переконалася у можливості реального використання матеріально-технічних ресурсів (власних або тих, що використовуються у співпраці з ННІ права), необхідних для викладання /опанування дисциплін, включених до ОП Правнича діяльність, досягнення ПРН.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької діяльності в межах ОП є безоплатним. Безоплатний доступ до інформаційних освітніх ресурсів: Інтернет через локальну мережу WI-FI; бібліотечного фонду з навчальною, навчально-методичною літературою та періодичними виданнями (включаючи їх електронні версії); доступ до ресурсів Prometheus, Coursera (6 000 безкоштовних заявок на курси) (зі слів науково-педагогічного працівника - О.А.Заярного); до наукометричних баз Scopus, Web of Science, підписка на інші платні інформаційні ресурси здійснюється Науковою бібліотекою ім. М. Максимовича за запитом структурних підрозділів ЗВО (зі слів В. о. директора бібліотеки С.О. Каневської). Відзначимо позитивною практикою безоплатної можливості публікації результатів досліджень здобувачів вищої освіти у рамках проведення науково-практичних конференцій на базі ЗВО (до прикладу, «Шевченківська Весна». Забезпечується оплатний доступ студентів для проживання у гуртожитку ІПО (інформація по вартості проживання не була надана ЗВО під час демонстрації матеріально-технічної бази). Таким чином, доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької діяльності в межах ОП «Правнича діяльність» є переважно безоплатним та достатнім.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

У ЗВО проводиться опитування серед здобувачів вищої освіти ОП щодо їхніх потреб та інтересів. Результати опитування викладені за посиланням: <https://drive.google.com/file/d/1ubg6kOQxVTb8ho-5WpZToSI-rTHbeh4/view> Зауважимо, що згідно з результатами близько 83,3% респондентів (загальна кількість - 18 респондентів) позитивно оцінюють наявну матеріально-технічну базу ЗВО. Безпека освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти гарантується дотриманням правил пожежної безпеки, санітарних правил. ЗВО забезпечуються постійно електроенергією, оскільки облаштований як "Пункт Незламності". Додатково відзначимо, що на території ІПО наявне укриття для забезпечення фізичної безпеки науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти, неподалік розташована станція метро. Під час зустрічі з допоміжним персоналом представник психологічної служби визначила, що здобувачі вищої освіти не зверталися з проханням допомоги у вирішенні проблем у сфері життєдіяльності, зокрема психічного здоров'я. Під час зустрічі із здобувачами вищої освіти встановлено, що вони задоволені освітнім середовищем. Зокрема, відзначається високий рівень підготовки науково-педагогічних працівників, їх доброзичливе ставлення та допомога у вирішенні питань пов'язаних з освітнім процесом. Таким чином, освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Протягом проведення акредитаційної експертизи встановлено наявність декількох форм комунікації адміністративного персоналу, НПП та здобувачів ВО: очна та дистанційна. Для вирішення більшості питань здобувачі ВО мають змогу звернутися до старости групи, методиста, НПП особисто або з використанням електронної пошти, соціальні мережі. Встановлено, що на думку ЗВО така комунікація є ефективною. Виявлено окремі недоліки комунікації здобувачів ВО та ін учасників освітнього процесу. По-перше, відзначимо відсутність у кожного здобувача на ОП індивідуальної корпоративної скриньки, тобто використовується один спільний для академічної групи обліковий запис. Так, при опануванні НД староста групи зі спільної скриньки відправляє єдиним файлом усі поточні роботи студентів для перевірки викладачем, а також отримує відгук із результатами (це з'ясовано під час зустрічі з гарантом ОП та здобувачами ОП), що ставить під сумнів дотримання принципу конфіденційної та АД. По-друге, відсутнє єдиний віртуальний простір (платформа) в ІПО для забезпечення організованого розміщення навчально-методичної літератури та конфіденційного оцінювання РН в умовах віддаленого навчання. У цьому контексті рекомендуємо ЗВО врахувати Лист МОН України №1/9-249 від 14.05.2020 "Щодо організації поточного, семестрового контролю, атестації здобувачів освіти із застосуванням дистанційних технологій навчання" <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-249729-20#Text> Відповідно до нього, "1.2. Дистанційна комунікація учасників освітнього процесу може здійснюватися через засоби комунікації, вбудовані до системи управління навчанням (LMS), електронну пошту, месенджери (Viber, Telegram та ін.), відеоконференції (MS Teams, ZOOM, Google Meet, Skype та ін.), форуми, чати тощо. Рекомендовано використання ЗВО єдиної LMS та єдиного інструменту комунікацій, закріпленого нормативними документами ЗВО. 1.3. Контрольні заходи освітнього процесу із застосуванням дистанційних технологій навчання повинні відповідати таким вимогам: авторизований доступ до інформаційно-комунікаційних інструментів організації дистанційного навчання; можливість визначення часу початку і завершення доступу, тривалості виконання завдань; об'єктивність критеріїв перевірки РН з активним використанням автоматизованих засобів оцінювання знань; варіативність формування завдань контрольних заходів із використанням алгоритмів випадкового вибору запитань. 1.4. Вченій раді ЗВО рекомендується передбачити застосування пропонованих у цьому документі заходів шляхом внесення змін та доповнень (у т.ч. додатків) до Положення про організацію освітнього процесу та/або Положення про екзаменаційну комісію". Під час зустрічі здобувачі вказали, що отримують належну консультативну підтримку від методиста ІПО з різних питань організації освітнього процесу, зокрема щодо реалізації права на вільний вибір дисциплін.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

ЕГ ознайомилася з концепцією розвитку інклюзивної освіти «Університет рівних можливостей» (<https://cutt.ly/3YVhBqt>), порядком супроводу осіб з інвалідністю та ін. маломобільних груп населення (<https://cutt.ly/JYVh1Lo>); пам'яткою про правила комунікації з людьми з інвалідністю <https://www.knu.ua/pdfs/equal-opportunities/Pamyatka-pro-pravyla-komunikaciyi-iz-lyudmy-z-invalidnistyu.pdf>, що містить правила комунікації з людьми з порушенням опорно-рухового апарату, на візках та з ДЦП, супроводу людей першої допомоги при нападі епілепсії; особливості організації заходів за участю людей з інвалідністю. ЕГ переглянула інформацію про те, що бібліотечний фонд поповнюється аудіокнигами та виданнями шрифтом Брайля (<https://cutt.ly/zYVh3b6>). Під час ознайомлення з матеріально-технічною базою наочно встановлено наявність пандусів для осіб з особливими освітніми потребами та кнопки виклику працівника ЗВО у разі потреби в особи з особливими освітніми потребами. Інформацію про наявність інших технічних пристосувань для осіб з особливими освітніми потребами не продемонстровано. Зауважимо, що офіційний веб сайт КНУ ім. Т. Шевченка <https://cutt.ly/R8Ntp4k> та ІПО <http://www.ipe.knu.ua/#> не адаптовано для потреб осіб із вадами зору. Інформації про підтримку здобувачів вищої освіти, що мають дітей чи інших осіб на утриманні не продемонстровано

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо) нормативно закріплена у Положенні про організацію освітнього процесу у КНУТШ, Етичному кодексі університетської спільноти, Пам'ятці норм етичної поведінки для учасників освітнього процесу КНУТШ, Порядку вирішення конфліктних ситуацій, Порядку запобігання та протидії дискримінації, булінгу, гендерно-обумовленому насильству КНУТШ, введений в дію наказом ректора від 08.02.2022 № 79-32. Під час акредитаційної експертизи присутні на зустрічі здобувачі вищої освіти вказали на відсутність конфліктних ситуацій. Згідно з результатами опитування здобувачів вищої освіти ОП щодо їхніх потреб та інтересів, 61,1% здобувачів вищої освіти мають позитивну думку щодо процедури своєчасного та оперативного розв'язання спірних питань. Результати опитування викладені за посиланням: <https://drive.google.com/file/d/1ubg6kOQxVTb8ho-5WpZToSI--rTНbeh4/view> На запит ЕГ надати "Інформацію щодо випадків наявності/відсутності конфліктних ситуацій (у т. ч. пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією) у закладі вищої освіти та відповідних заходів реагування (у т. ч. інформацію по ОП, що акредитується), у ЗВО відповіли - "На ОП таких конфліктів не було. Інформація щодо таких конфліктів в ЗВО відсутня". Здобувачі ОП на зустрічі навели приклад, коли вони звернулися до адміністрації ІПО з тим, аби змінити викладача, який суто "читав" лекції без зв'язку теорії та практики. Це прохання було задоволено. Під час зустрічі із самоврядуванням здобувачів представник студпарламенту КНУ К.Щава навила приклад конфліктної ситуації між студентом іншої ОП та викладачем щодо оцінювання і вказала, що за участі студентського самоврядування конфлікт було залагоджено. На Запит ЕГ "Згідно з інформацією викладеною у звіті самооцінювання, під час сесії у КНУТШ діє консультативна телефонна лінія та ел. пошта «Екзаменаційна сесія». Здобувачі освіти мають право у разі виникнення конфліктних ситуацій звернутися до Ректора університету з відповідною заявою (Критерій 7, с. 19-20 Звіту СО). Прохання надати узагальнену інформацію щодо змісту звернень здобувачів вищої освіти у закладі освіти (у т. ч. інформацію по ОП, що акредитується), у ЗВО надали відповідь - "Не передбачено узагальнення такої інформації". Викладене, не дозволяє беззаперечно стверджувати, що політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми через недостатність інформації отриманої від ЗВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

ЗВО забезпечує комфортне освітнє середовище для учасників освітнього процесу, відзначимо наявність потужної та розвиненої матеріально-технічної бази, а саме взірцевого навчального, спортивного, житлового, бібліотечного та інших фондів, які є доступним для здобувачів вищої освіти за вказаною ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

1. Відсутність єдиної платформи для навчання та комунікації навчальної платформи, призначеної для об'єднання педагогів, адміністраторів і здобувачів вищої освіти одну надійну, безпечну та інтегровану систему для створення персоналізованого навчального середовища. Рекомендація: створити єдиний віртуальний простір (платформу) для здобувачів вищої освіти ІПО, у т. ч. для втілення ОП "Правнича діяльність". 2. Офіційний веб сайт КНУ ім. Т. Шевченка <https://cutt.ly/R8Ntp4k> та ІПО <http://www.ipe.knu.ua/#> не адаптовано для потреб осіб із вадами зору. Рекомендація: вдосконалити інтерфейс сайту КНУ ім. Т. Шевченка та ІПО.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Встановлено відповідність критерію 7, однак наявні недоліки, що не є суттєвими. Недоліки безпосередньо не порушують чинну нормативну базу та не ускладнюють значно отримання освітніх послуг, можуть бути усунуті ЗВО у процесі поточної діяльності.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП наявні в ЗВО та представлені системою внутрішніх актів: Положенням про організацію освітнього процесу (Редакція 2022); Положенням про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу, 2020; Наказом ректора від 11.08.2017 р. за №0729-32 «Про запровадження в освітній та інформаційний процес форм опису освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми, структурних вимог до інформаційного пакету, форм робочої навчальної програми дисципліни і форми представлення інформації про кваліфікацію НПП» (з додатками). ЕГ встановила, що до процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП залучається гарант (під час щорічного перегляду ОП), здобувачі ВО, НПП, роботодавці (шляхом надання усних рекомендацій та письмових рецензій на ОП). Внесення останніх змін пов'язувалося із прийняттям нового Стандарту для першого (бакалаврського) рівня ВО, 2022. Зокрема, обсяг ОП у кредитах ЄКТС було збільшено і приведено у відповідність до Стандарту (від 180 в ОП 2021 до 240 в ОП 2022). Проте, в ОП не було враховано вимоги Стандарту щодо вступу, передумов та неможливості перезарахування 120 кредитів ЄКТС вступникам, як це передбачено на ОП. У ЗВО функціонує трирівнева система опитувань, які проводяться Навчальною лабораторією соціологічних та освітніх досліджень спільно з факультетом соціології, навчально-методичним відділом безперервної освіти ІПО, гарантом і членами проектної групи ОП. У звіті СО ЗВО вказує, що результати опитувань щодо виявлення потреб та інтересів здобувачів, оцінки якості забезпечення освітнього процесу аналізуються на засіданнях ІПО, Вченої ради та ректорату і є підставою для вдосконалення ОП. На запит надати надано витяг протоколу засідання науково-методичної комісії ІПО КНУ №02 від 20.02.2023 в якому дублюються результати опитування здобувачів <https://drive.google.com/drive/folders/1H72D1PxVhYpYN2BSV5RjvhlbNLRZCDJ5f> Цим документом ухвалено взяти до уваги інформацію викладену у звіті; продовжити роботу щодо ознайомлення здобувачів про можливість їх участі в наукових дослідженнях, проектах, конференціях, що пропонуються науковим товариством студентів та аспірантів; інформувати здобувачів про пропозиції, що враховані керівництвом Інституту та викладачами для покращення ОП. Попри отримання одного витягу протоколу засідання науково-методичної комісії ІПО КНУ та зважаючи на ненадання інформації щодо витягів протоколів засідання Вченої ради та ректорату, ЕГ не вважає доведеним факт аналізу результатів опитувань щодо виявлення потреб та інтересів здобувачів освіти ОП на засіданнях Вченої ради та ректорату.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Під час проведення зустрічі із здобувачами вищої освіти вони відзначили, що висловлюють усні/письмові (під час опитування) побажання щодо вдосконалення викладання дисциплін ОП гаранту (зокрема, рекомендація щодо логічного структурування викладання дисциплін від теоретичних до практичних; збільшення кількості практичних занять). Були враховані і побажання щодо посилення практичної складової при виконанні ОК 13 та при оновленні опису ОП у 2021р ОК 04 була перенесена в 1 семестр. Зауважимо, що здобувачі вищої освіти продемонстрували невпевненість у розмежуванні понять “освітня програма”, “навчальний план” та “робоча програма”, поверхневе розуміння процедур вдосконалення ОП по рівнях у ЗВО та їх залучення до вказаного процесу. Під час проведення зустрічі з представниками студентського самоврядування встановлено, що здобувачі ОП не представлені у вказаному органі. Орган студентського самоврядування пропозицій/зауважень щодо вдосконалення вказаної ОП не надавав і не отримував. При цьому, представник органу студентського самоврядування (представник студпарламенту КНУ) засвідчила, що цей орган є достатньо активним даної інституції при оновленні інших ОП, розгляді студентських питань пов'язаних із освітнім процесом, проведенні просвітницьких заходів. Таким чином, позиція здобувачів вищої освіти на цій ОП береться до уваги під час перегляду освітньої програми та удосконаленні освітньої діяльності на ній, однак, до перегляду ОП як такої здобувачі на ОП ні безпосередньо, ні через органи студентського самоврядування не долучаються.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

На запит ЕГ про те, яким чином роботодавці безпосередньо або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду ОП, що акредитується надано таку відповідь. ЗВО відзначив, що роботодавці долучаються як до обговорення проекту ОП, так і до періодичного перегляду. Зокрема, прикладами врахування пропозицій та інтересів роботодавців є: Браніцький О.М., Керуючий Адвокатського бюро «Олександра Браніцького» надавав пропозиції щодо посилення практичної підготовки здобувачів – пропозиції були враховані при перегляді ОПП «Правнича діяльність» 2021 року (ОК 22 Практика виробнича). З метою забезпечення конкурентоспроможності випускників також і на міжнародному ринку праці, висловлював пропозиції щодо наповнення контенту ОП матеріалами міжнародних практик в сфері права. Пропозиції враховано (дисципліна «Міжнародний захист прав людини / International Human Rights Protection» викладається іноземною мовою). Аналогічної позиції дотримувався Брінцов А.І., начальник відділу правового забезпечення апарату Вищий антикорупційний суд. Крім того, пропонував доповнити фахові компетентності рецензованої програми володінням цілісним уявленням про сучасні проблеми у сфері запобігання та протидії корупції. Враховано в контексті розгляду окремих тем, зокрема ОК 8

Кримінальне право, Тема 14 «Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг: поняття, загальна характеристика і види». Павлюк О.В., прокурор Києво-Святошинської окружної прокуратури висловлювала пропозиції щодо практичного спрямування Освітньої програми «Правнича діяльність», підвищення уваги до опанування процесуальними нормами права - враховано (ОК 9 Кримінально-процесуальне право, ОК 14 Цивільно-процесуальне право, ОК 13 Адміністративно-процесуальне право (обов'язкові дисципліна), Складання процесуальних документів – дисципліна вільного вибору). Важливим елементом залучення роботодавців є керівництво практикою здобувачів освіти та формування відгуків про результати підготовки студентів за ОП. Викладена інформація знайшла своє підтвердження під час зустрічі з роботодавцями. Додатково О.В. Павлюк відзначила про те, що обговорює положення ОП та програмних матеріалів навчання з гарантом ОП С.В.Марченко, зокрема в контексті вдосконалення здобувачами вищої освіти навиків складання слідчих процесуальних документів. Д.Кухнюк висловив побажання щодо покращення практичних навичок здобувачів вищої освіти у контексті управління емоційним інтелектом, введенням переговорів. О.Ткаченко проявив активне зацікавлення у залученні здобувачів вищої освіти за цією ОП до стажування. Таким чином, роботодавці безпосередньо залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Відповідно до інформації викладеної на офіційному веб сайті в ІПО існує Офіс випускників ІПО <http://www.ipe.knu.ua/mizhnarodni-zv-yazki.html> В окремому розділі розміщено відгуки деяких випускників ІПО. Вказана рубрика не містить відгуків випускників ОП «Правнича діяльність». Під час зустрічі з фокус-групою випускників встановлено про частковий зв'язок ЗВО та випускників шляхом комунікації з гарантом ОП, науково-педагогічними працівниками та заповненням «Анкети випускника». Водночас випускники зазначили про необхідність у проведенні заходів для випускників Офісом випускників ІПО. Встановлено, що ІПО втілює єдину процедуру збирання інформації щодо кар'єрного шляху випускників програми шляхом усного спілкування адміністрації з випускниками та заповненням анкети випускника. На зустрічі з фокус-групою випускників не вдалося підтвердити інформацію щодо врахування пропозицій випускників при розробці та перегляді ОП. У звіті СО зазначено, що ефективним каналом надходження інформації стосовно кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ІПО є публікації на сторінці Facebook. Однак огляд сторінки ІПО в Facebook <https://www.facebook.com/ipe.knu.ua/> засвідчив відсутність інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ІПО ОП «Правнича діяльність». Під час усного спілкування, з'ясовано, що траєкторія працевлаштування випускників побудована таким чином, що більшість з них залишаються працювати за попередньою спеціальністю, однак позитивно оцінюють здобуті юридичні знання та компетенції як додатковий інструмент у роботі. Отже, загалом у ЗВО існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників, проте, на цій ОП така практика лише накопичується.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Згідно з інформацією викладеною у звіті СО у ході моніторингу ОП та якості освітнього процесу суттєвих недоліків не виявлено, зміни вносились як результат прийняття та зміни стандарту вищої освіти зі спеціальності ОП «Право». Конкретних прикладів не викладено. Під час зустрічі з науково-педагогічним персоналом це питання обговорювалося. На думку науково-педагогічного персоналу, ЗВО реагує на недоліки в освітній діяльності, зокрема, шляхом проведення конструктивних діалогів з методистами за результатами опитувань серед здобувачів вищої освіти щодо виявлення потреб та інтересів здобувачів освіти, оцінки якості забезпечення освітнього процесу (О.В. Клепікова); перевірки фаховості викладача (не продовження контрактної форми співпраці) (А. І. Берлач). Зауважимо, що конкретних прикладів своєчасного реагування на виявлені недоліки в ОП та освітній діяльності з реалізації освітньої програми у ході спілкування не було продемонстровано. Під час зустрічей з фокус-групою адміністративним персоналом керівник навчально-методичного відділу А. М. Пижик відзначив, що періодичний моніторинг здійснення освітнього процесу проводиться навчально-методичним відділом. Зокрема, методисти та директор ІПО мають змогу приєднатися в онлайн форматі до проведення занять або ж відвідати заняття в оффлайн форматі; доповідь щодо якості викладання презентується на засіданні ректорату; здійснюється моніторинг екзаменаційно-залікової сесії.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ОП Правнича діяльність проходить первинну акредитацію Нацагентства. Серед позитивних аспектів зазначимо, що зустріч з проректором з науково-педагогічної роботи (А.П. Гожином) засвідчила, що при підготовці ОП за спеціальністю 081 Право враховується досвід закордонних ЗВО, КНУ бере участь у міжнародних проєктах; враховуються зауваження щодо необхідності створення віртуального простору для налагодження ефективної комунікації «викладач-студент» у рамках окремих структурних підрозділів. Однак не продемонстровано в повній

мірі яким чином зовнішнє забезпечення якості ВО відбувається під час перегляду саме ОП Правнича діяльність. ЕГ не наведено конкретних прикладів, яким чином зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій враховуються під час перегляду ОП. ЕГ ознайомила з інформацією про те, що гарант ОП пройшла підвищення кваліфікації у травні 2022р; прийнята до уваги Ухвала Вченої ради КНУТШ «Про результати акредитації ОП КНУ за усіма рівнями вищої освіти у 2019/2020 н.р.». Аналіз експертиз інших ОП засвідчив, що деякі із зауважень дотичні і до цієї ОП отже можна говорити про їх системність та необхідність усунення на рівні КНУ, а не окремих інститутів/ факультетів. Так, за результатами роботи ЕГ на ОП Звукорежисур <http://surl.li/fkjrb> (09.11-11.11.2022) зазначено: “У КНУТШ немає єдиної онлайн платформи для організації освітнього процесу. ЕГ рекомендує впровадити в освітній процес централізовано онлайн платформу для проведення занять, різноманітних заходів у дистанційному режимі”. Те саме зауваження і рекомендацію пропонуємо і щодо ОП Правнича діяльність - упровадження єдиної платформи принаймні у рамках ППО. У Звіті ЕГ на ОП Звукорежисур також зазначено: “Оприлюднені на сайті ЗВО робочі навчальні програми ОК мають недоліки щодо оформлення (відсутні підписи, дати затвердження), що потребує усунення”. На ОП Правнича діяльність РНП оформлені належним чином однак зауваження щодо недоліків оформлення стосуються Навчальних планів на першій сторінці не зазначено рік <http://surl.li/fkjup> <http://surl.li/fkjvo> Зауваження за результатами експертиз інших ОП стосувалися також і моделі вибірковості у ЗВО, щодо ОП Міжнародні економічні відносини <http://surl.li/fkkaw> ЕГ вказали: “Формування частини індивідуальної освітньої траєкторії звукує права на вільний вибір ОК здобувачами освіти. Рекомендується сформувати розширений пул із 20 вибіркових дисциплін, не обмежуючи вибір у 10 пулах по 2 ОК у кожному”. Зауваження щодо об'єднання ВД у блоки надано і щодо ОП Правнича діяльність. ЗВО варто звернути увагу і на рекомендації щодо перегляду форми індивідуального плану (надана щодо ОП Міжнародних економічних відносин). Отже, не можемо однозначно стверджувати, що результати зовнішнього ЗЯВО (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій інших ОП у ЗВО), беруться до уваги під час перегляду ОП.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Культура якості є системою спільних цінностей, що об'єднує здобувачів ВО, НПП та адміністрацію ЗВО, сприяє розвитку ОП та освітній діяльності на ОП. Згідно з Положенням про систему ЗЯО в КНУ є рівні функціонування системи ЗЯО, між якими розподілено повноваж і обов'язки із виконання окремих функцій відповідних процедур. 1 рівень – здобувачі та їх ініціативні групи, безвідносно до програм, до пріоритетів прав яких належить ініціювати і моніторинг питань пов'язан із інформаційним супроводом здобувачів, їх академічною/ неакадемічною підтримкою. 2 рівень – кафедри, гарант ОП, проектні групи (комітети) ОП, НПП які забезпечують ОК та ініціативні групи здобувачів за ОП, роботодавці. Це рівень ініціювання, формування і реалізації ОП, їх поточного моніторингу, формування якості освіти. За ОП Правнича діяльність відсутня така ініціативна група, окремі здобувачі пропозиції щодо вдосконалення ОП висловлюють НПП, методистам, гаранту ОП. Активними є роботодавці, залучені до вдосконалення ОП. 3 рівень – структурні підрозділи які здійснюють освітню діяльність (факультети, інститути), їх керівні (декан/директор,..) і дорадчі (НМК, керівника структурного підрозділу ЗВО) органи, групи забезпечення навчального процесу, ін навч-допоміжний персонал, органи студентського самоврядування структурного підрозділу, галузеві ради роботодавців. Це рівень впровадження і адміністрування ОП, щорічного моніторингу ОП і потреб ринку праці, рівень, на якому здобувачі, випускники і роботодавці залучаються до вдосконалення і ресурсного забезпечення ОП. 4 рівень – загально-університетські структурні підрозділи, що відповідають за реалізацію заходів із забезпечення якості (наук-методичний центр організації освітнього процесу, відділ підготовки та атестації НПП, сектор моніторингу якості освіти, відділ академічної мобільності, сектор працевлаштування студентів та аспірантів, підготовче відділення), структурні підрозділи, що залучені до реалізації заходів із забезпечення якості (відділ по роботі зі студентами, центр комунікації, відділ міжнародного співробітництва, відділ кадрів, секретаріат вченої ради, наукова бібліотека, планово-фінансовий відділ, юридичний відділ, бухгалтерія, відділ діловодства та архіву тощо), дорадчі та консультативні органи (ректорат, профільні комісії Вченої ради, науково-методична рада, приймальна комісія, наукова рада, органи студентського самоврядування, об'єднані (регіональні) ради роботодавців при ЗВО). П'ятий рівень – Наглядова Рада, Ректор, Вчена рада – функції яких визначаються ЗУ Про ВО і Статутом. Це рівень прийняття загально-університетських рішень щодо формування стратегії і політик забезпечення якості, затвердження нормативних актів, програм дій і конкретних заходів, затвердження і закриття ОП. Здобувачі продемонстрували нерозуміння поняття “освітня програма”, “індивідуальний план”, “індивідуальна освітня траєкторія”. Викладачі проводять інформаційно-роз'яснювальну роботу серед здобувачів щодо дотримання принципів АД. Загалом у ЗВО активно формується культура якості освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Активна співпраця ЗВО та роботодавців, які долучаються до вдосконалення ОП “Правнича діяльність”.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Органи студентського самоврядування КНУ не залучені до вдосконалення ОП “Правнича діяльність”. Формалістична констатація у відомостях про самооцінювання, що ОП немає недоліків, є недоліком за критерієм 8 і

свідчить про нерозуміння процедур і процесів внутрішнього забезпечення якості. Рекомендація: проводити фокус групи та включати здобувачів до офіційних та/або громадських структур забезпечення якості ОП “Правнича діяльність”. Враховувати досвід випускників під час перегляду ОП “Правнича діяльність”. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти, зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій, у тому числі акредитацій інших ОП у ЗВО, реально впроваджувати при вдосконаленні ОП “Правнича діяльність”.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Встановлено відповідність критерію 8, однак наявні недоліки, що не є суттєвими. Недоліки безпосередньо не порушують чинну нормативну базу та не ускладнюють значно отримання освітніх послуг, можуть бути усунуті ЗВО у процесі поточної діяльності.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Нормативні акти, якими визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, розміщені на сайті ІПО, є у вільному доступі: <https://cutt.ly/L8NyOv6>. Акти послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми, однак деякі викладені на сайті ІПО документи не є актуальними, як Положення про організацію освітнього процесу 2018 року, коли у ЗВО діє таке Положення в редакції 2022. Положення про порядок реалізації права на Академічну Мобільність https://mobility.knu.ua/?page_id=804&lang=uk не оновлене з урахуванням змін до Положення про порядок реалізації права на Академічну мобільність (постанова Кабміну України від 12.08.2015 №579) внесених Постановою КМ №559 від 13.05.2022. ЄГ встановлено, що адміністрація та науково-педагогічний персонал доводить до відома здобувачів вищої освіти інформацію щодо їх прав та обов'язків протягом освітнього процесу (зокрема, під час першого заняття по кожній навчальній дисципліні), скарги відсутні. Окрім цього підтвердженням того, що правила і процедури освітнього процесу є доступними та зрозумілими є те, що здобувачі вищої освіти демонструють високий рівень обізнаності своїх прав та обов'язків, включаючи процедури оскарження результатів оцінювання.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

ОП “Правнича діяльність” розміщена на офіційному веб-сайті ІПО: <https://cutt.ly/s8Nudgq>. Існує розділ “Проекти до обговорень”, де визначається, що всі освітні програми є відкритими для обговорення та отримання зауважень і пропозицій всіх стейкхолдерів. Всі пропозиції слід відправляти на електронну пошту директора інституту: postedu_dpt.head@univ.net.ua. Інформації про попередні проекти ОП Правнича діяльність та їх обговорення/результати обговорення на сайті ІПО ми не знайшли. На зустрічах з менеджментом, адміністративним та допоміжним персоналом зазначалося, що вся відповідальність за ОП покладається на Гаранта ОП, у зв'язку з цим, зауваження та пропозиції до ОП доцільно надсилати на пошту Гарантам, а не директора ІПО, що дозволить більш оперативно на них реагувати.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ІПО оприлюднив на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін (стейкхолдерів) та суспільства: <https://cutt.ly/s8Nudgq>. Доступні україномовна та англійськомовна версії сайту ІПО, рубрики дозволяють здійснити цільовий пошук інформації, хоча також наявний

контекстний пошук за ключовими словами. Абітурієнт, здобувач вищої освіти та інші зацікавлені особи мають змогу ознайомитися з ОП, інформацією щодо вступу до закладу освіти, компонентами освітнього процесу тощо.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

ІПО має свій веб-сайт, що дозволяє систематизувати інформацію щодо цього структурного підрозділу ЗВО та здійснювати цілеспрямований пошук інформації.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Деякі документи, викладені на сайті ІПО, не є актуальними, як Положення про організацію освітнього процесу 2018 року, коли у ЗВО діє таке Положення в редакції 2022. Інформації про попередні проекти ОП Правнича діяльність та їх обговорення/результати обговорення на сайті ІПО не викладено.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Деякі документи, викладені на сайті ІПО, не є актуальними, як Положення про організацію освітнього процесу 2018 року, коли у ЗВО діє таке Положення в редакції 2022. Інформації про попередні проекти ОП Правнича діяльність та їх обговорення/результати обговорення на сайті ІПО не викладено. Рекомендуємо переглянути актуальність документів викладених на сайті ІПО, додати інформацію про попередні проекти ОП Правнича діяльність та їх обговорення/результати

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	E
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	E
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **умовна (відкладена) акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Рябовол Лілія Тарасівна

Члени експертної групи

Обрусна Світлана Юріївна

Дем`янченко Анастасія Сергіївна